

וטהר לבנו

חידושים וחיזוקים

נצבים

להצלחת: אפרים בן יוכבד רות

*****

ולע"נ זקיננו
ר' דוד בן ר' שמואל
רוית בת אביבה

דס"ב אלוז קמ"ט ג"א מצטרף להפוכה כי הספי מיהופר מאוצ לוי נאמ קמיין ומצוג סאוגר
ואימנו הגורו איצטר המחדק גאיט"א לדעבדל סגויה ולבאוקיוב
ויי רעניין

עזור והשתתף בהדפסת מהדורה חדשה של ספרי "וטהר לבנו"

שמרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי מעיד

הספר "מעורר מאוד"

ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה

ומרן שר התורה, בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות:

"וטהר לבנו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך ויחד לבנו לאהבה וליראה את שמך"
נוסח שלא נמצא בסידורי התפילה ובמקורות

וטהר לבנו - 6 כרכים לחיזוק וזיכוי הרבים

לתרומה והנצחות, ולדמי קדימה כ 150 ₪ לס"ט, אנא פנו :

יוחנן ריינר 0527120333 106855@gmail.com

אני מאמין שכל שבוע שהדפסת הספר מתעכב זה משמים,

ובנתיים בס"ד נוספים חידושים לספרים, אבל תפילתי שכבר שאזכה להדפיסם ולחלקם בישראל.

וטהר לבנו - נצבים

אתם נצבים היום

זוה ממחיש לו את חובתו בעולמו לשלוט בעצמו, **שמותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל**, לבד הנשמה הטהורה. אז ממילא יצא לנו, שללילה יש 2 משמעויות, א. מנוחה וצבירת כוח כהכנה לקראת היום. ב. אובדן השליטה העצמית כמסר שעלינו לשלוט על עצמנו בשעות היום. **ואולי** זה מה שמשה אמר לעם ישראל, הקללות והייסורים זה כמו הלילה שמחזק אותנו, כך עצם ידיעת הקללות והייסורים זה מחזק אותנו שלא נחטא חלילה.

וגם משה נתן להם מסר שהקללות והייסורים זה כמו לילה שזה אובדן השליטה העצמית, כי כאשר אדם מיוסר ונתון לקללות החמורות שבתורה אזי הוא לא מסוגל לחיות כפי רצונו אלא נשלט על ידי אחרים שמשחקים בו ומתעללים בו ומעבידים אותו כרצונם, וכך הם יעריכו את היום!! את הברכה שהם בשלוה ובריאים ויכולים לשלוט על עצמם ולא כבולים במחלות או בקללות ה' ישמור.

ומשה אומר להם, אם אכן תשלטו בעצמכם אין צורך בייסורים וקללות בפועל אלא יהיה מספיק בידיעה על הקללות והייסורים. **אבל** גם אם תכשלו ותפלו ותסבלו מייסורים וקללות, ברגע שתרגישו שאתם נשלטים על ידי כוחות אחרים זה יגרום לכם להתייצב מאחורי השם בכל הכוח ולחזור אליו בלב שלם בכדי שיאיר לכם היום ותחזרו לשלוט על עצמכם כראוי. **כי** ברגע שתקלטו את המסר כראוי ותפעלו נכון אזי ייגמר הלילה ויתחיל להאיר לכם, ושוב תקומו ותתייצבו לפניו. **ואכן** אומרים **בהגדה של פסח "קרוב יום אשר הוא לא יום ולא לילה"**, שבעתיד לבוא נהיה כל הזמן בלי ניסיונות לעשות רע, אז אין כבר משמעות ליום וללילה.

וחשבת בדרך רמז, שאומרים בתפילת שחרית, **"יוצר אור ובורא חושך – עושה שלום ובורא את הכל"**, וראיתי שמקשים **(קובץ שיעורים)** שהרי חושך לכמה דעות זה רק העדר אור ומה שייך בזה לשון בריאה??? **ואולי** הכוונה, לרמז שה' ברא ויצר את המציאות הזו שבו בחושך ישנים ויש גוף חי אבל בלי נשמה – שליטה עצמית, אבל שניהם נבראו למטרת שלום – שלימות, שכך האדם יהיה מושלם וידע להעריך ולנצל את השליטה העצמית שלו, ובסוף הכל יהיה יום אחד ארוך שהוא לא לילה.

ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שלא נגיע לידי ייסורים וחלאים רעים וחס ושלום לא להגיע אפילו לנגיעה בקללות חלילה, אלא נשלוט על עצמנו כראוי ביראת שמים טהורה ובשבירת המידות הרעות, ונזכה ללמוד וללמד לשמור לעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה.

נצבים למען הקים אתך היום לו לעם והוא יהיה לך לאלקים כאשר נשבע לאבתך

הקללות, הרי אין השבועה של בורא עולם מחייבת אותנו יתברך לקיים את צד השותפות של עם ישראל!!! אז מה כוונת רש"י כאן???

אלא הדברים פשוטים שבורא עולם טוען, אני נשבעתי לאבות הקדושים שלא רק שאני **אחיה** לכם לאלוקים, אלא גם שאתם תהיו לי לעם, ולמרות שזה לא בידי אלא בידכם ובהחלטתכם, בכל זאת השבועה שלי שאתם תהיו לי לעם.

והכוונה היא שאני אעשה את כל מה שבאפשרותי לעשות שתשמרו על התורה והמצוות, ולדוגמא הנה כל מה שהקב"ה העמיד את עם ישראל לברכות וקללות בהר גריזים ובהר עיבל, בכדי להעמידם על דרך טובה.

ויש גם דרך נוספת לפרש ש"ואתם תהיו לי לעם" זה לא חלק מהשבועה של בורא עולם, אלא זה החלק והצד של עם ישראל בהסכם ובשבועת השותפות, שבורא עולם אומר

כתב רש"י "היום", כיום הזה שהוא קיים והוא מאפיל ומאיר, כך האיר לכם **וכך עתיד להאיר לכם**, והקללות והייסורים מקיימים אתכם ומציבים אתכם לפניו. **ונשאלת** השאלה, הרי באותו מטבע לשון אפשר גם לומר להיפך, שכשם שלילה בא והולך כך הוא עתיד לבוא ולחזור, ואם כן במה ניחם אותם משה רבינו על חלק היום שחזר, הרי כך גם הלילה??

ונראה לתרץ, שמשה טען לעם ישראל שנכון שיש יום ויש לילה, אבל מה העיקר שיש לנו בחיים??? ברור שהיום!!! כי **הלילה רק מסייע ליום**, שעל ידי שאדם נח וישן יש לו כוח ביום לעבוד במרץ, אז גם כאן העיקר זה הברכות ואילו הקללות זה כמו הלילה שנותן לנו כוח, **כי בגלל פחד הקללות בן אדם יתאמץ לעבוד את בורא עולם כראוי. ואכן** כל יום צריך חיזוק מחדש, וכן כל יהודי חייב לרענן את אימת העונש שלא יתרופף בו הפחד לעשות עבירה, אלא זה יהיה אצלו כמין חומת ברזל שלא ייתכן ולא אפשרי לעבור עבירה חלילה.

ובעצם למה בכלל ה' הצריך שיהיה לנו לילה?? והאם לילה זה טוב כי זה מרענן, או שזה סמל לרע?? ובכלל מה קורה לאדם כשהוא ישן בלילה?? **ואכן** יש לחקור מה **חסר לאדם כשהוא ישן??** הרי הוא **נושם** לפעמים גם בקול רם מידי (עד כדי כך שאפילו **השכנים יכולים להעיד**), לדבר?? הבני בית יכולים להעיד, לשמוע?? ודאי הוא **שומע**, שהרי יש **שעון מעורר**, לחשוב?? ודאי הוא **חושב** שהרי יש **חלומות** והמוח פעיל בהם מאוד, אז מה בכל זאת חסר בו?? **כי** אם אדם כך יחיה כל חייו בתרדמת, זה כמוות בחיים!!! ולמה?? מה חסר בו?? הרי יש בו הכל!!

התשובה היא שבשינה חסרה בו ה"שליטה העצמית"!!!! וזה בעצם הנשמה!!! וזה בעצם האני שבתוכי!!! כוח השליטה העצמית שבי!!! **ואולי** לכן יש אנשים שמפחדים מהחושך ומהלילה שיש בשינה, כי הם מפחדים לחוש חסר אונים חסרי שליטה עצמית.

ולכן בורא עולם ברא את הלילה ואת השינה בכדי שאדם כל יום ירגיש שהשליטה העצמית שבו נעלמה, ובבוקר כשהוא מתעורר חוזרת לו הנשמה - "השליטה העצמית",

ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שלא נגיע לידי ייסורים וחלאים רעים וחס ושלום לא להגיע אפילו לנגיעה בקללות חלילה, אלא נשלוט על עצמנו כראוי ביראת שמים טהורה ובשבירת המידות הרעות, ונזכה ללמוד וללמד לשמור לעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה.

נצבים למען הקים אתך היום לו לעם והוא יהיה לך לאלקים כאשר נשבע לאבתך

אתם נצבים – לשבועה, וכתב רש"י שבורא עולם מסביר לעם ישראל שהוא **נאלץ להשביע אותם**, ולהכניסם בברית ולכל תהליך נתינת הברכות והקללות, **כי בורא עולם נשבע לאבותינו שהוא יהיה לנו לאלוקים ואנחנו לו לעם.**

ולכאורה יש להקשות, הרי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, ואם כן ממילא זה לא תלוי בבורא עולם שנהיה צדיקים – ונתנהג כעם ה'!!! אז לכאורה בורא עולם לא נשבע והתחייב שעם ישראל יקיימו חלקם??

אלא צריך לפרש את השבועה שהכוונה שמצדו הקדוש ברוך הוא, מוכן ומזומן לקיים חלקו בשותפות, אבל אם ישראל לא יעשו חלקם אין זאת הפרת השבועה מצד בורא עולם אלא מצד ישראל.

אבל אם כן מדוע חייב היה הקב"ה בגלל השבועה לטרוח ולהשביע את עם ישראל ולהכניסם בברית הברכות

וטהר לבנו - נצבים

בכל זאת בורא עולם עושה את המקסימום מכל הכיוונים בכדי לעזור לנו לקיים את חלקנו בשבועה. **בכדי** שכן חלקו בשבועה אכן יתבצע בפועל, כי בורא עולם חפץ בשותפות זו שתצא לפועל בזכות האבות הקדושים.

שכפי שאני נשבעתי עכשיו תורכם להישבע להיות נאמנים לי, ואם נפרש כך יש כאן חידוש נפלא ביותר. **שלמות** שאין ביד בורא עולם להכריח אותנו ליראת שמים, וגם זה לא מחובתנו שאנחנו נקיים את חלק השבועה המוטל עלינו,

ונלמד מזה, שגם אנחנו נעשה את כל מה שביכולתנו לעשות, ובאמת את כל מה שביכולתנו לעשות!!! **בכדי להצליח לקיים את חלקנו בשבועה להיות עם ה', וכשם שבורא עולם שאין בידו לתת לנו יראת שמים, ובכל זאת עשה כל מה שביכולתו לקדם אותנו ליראת שמים, כל שכן אנחנו שיראת שמים בידנו היא, ודאי שעלינו להשתדל מכל הכיוונים ובכל האפשרויות לחייב אותנו להתקרב לבורא עולם ולקיים את השבועה שלנו להיות העם שלו.**

כאשר נשבע לאבתיך - המשך

אז כל שכן שאנחנו חייבים לעשות מעל ומעבר למחויבות שלנו בגלל אבותינו הקדושים, בכל הדרכים והאפשרויות לקיים את חלקנו בשבועה להיות עם ה', **כי אנחנו בכל יום בתפילות משתמשים בזכות אבותינו הקדושים**, אז יש לנו חובת הכרת הטוב כלפיהם להתאמץ בכל כוחנו מעל ומעבר. **אבל** לכאורה כלפינו לא שייך מעל ומעבר לחובתנו, כי אנחנו חייבים לעשות הכל!!!

אמנם כאמור בתפילה ה' האיר את עיניי שגם כלפינו שייך לעשות מעל ומעבר, והוא שלא רק נחזק את עצמנו להיות יראי ה' ושומרי תורה ומצוות, אלא גם לדאוג בכל הכוחות והדרכים שגם אחרים ובעצם כל עם ה' יהיו צדיקים ויראי שמים, וזאת גם כהכרת הטוב לאבותינו שזכותם מגן לנו כל יום, וכידוע מי שמחזק אחרים מתחזק בעצמו, כי זכות הרבים בו, והדברים ידועים ובדוקים ביותר.

ועלינו לזכור בתקיעת שופר של ראש השנה, עד כמה שאנחנו משתמשים בזכות עקידת יצחק, אז איפה הכרת הטוב?? **קדימה!!!** לכן אנחנו בכל הכוחות נשקיע לתקן את עצמנו ואת האחרים, כך שכולנו נהיה עם ה' ושומרי תורתו ומצוותיו, ואז נזכה לשופר של משיח בקרוב ממש בימינו ומתוך שלוה ובלי חבלי משיח ח"ו אמן ואמן.

ומל השם את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך

עומק חכמת התורה מקבלים פחד מעוצמת גדלות הבורא, וזה לא קשור ליראת העונש אלא היא יראת הרוממות העדיפה והמועדפת שדרגתה גבוהה מאוד. **ובעצם** כך גם יהיה לעתיד לבוא, שבורא עולם ימול את ליבנו לאהבה את ה'. שהרי יש לתמוה למה לא כתוב ליראה, ולמה??

כי גם לעתיד לבוא המילה שעושה בורא עולם לליבנו זה יהיה על ידי אהבת התורה ומתיקוּתה שזה יביא לנו בוודאות אהבת ה' ויראת הרוממות, כמו שכתוב "הנה ימים באים נאום ה' אלוקים ונתתי רעב בארץ, לא רעב ללחם ולא צמא למים, כי אם לשמוע את דברי השם", והיות ויש רק רעב אחד וצימאון יחידי לשמוע את דברי ה' לכן ממילא בן אדם יתמסר לאהבת ה' כי אין אהבה אחרת אין תאוה אחרת, רק זה.

מלבד זה עם ישראל יקבל יראת שמים הגבוהה, ולא מדובר על יראת שמים מחמת יראת העונש כי אכן כבר לא קיים "עונש" לעתיד לבוא, אלא יראת הרוממות, על ידי שישמעו את קול ה' תמיד, ושמיעת קול ה' מכניס יראת שמים כפי שהעיד הקב"ה מפורש על כך שמות כ' ט"ז.

וגם בימינו קיום המצוות ולימוד התורה ולחדש חידושי תורה וגילוי עומק התורה, מכניס בנו אהבה עצומה לבורא עולם, אבל אם יש בנו גם אהבה למעדנים ולעבירות, לפעמים אהבה זרה זו גוברת. ולכן אמרו חז"ל בתדא"ר פ"ח "עד שאדם מתפלל שיכנס תורה לתוך גופו, יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו", לכן עלינו להתנתק מתאוות ופינוקים עד כמה שאפשר, כי אז מתיקות התורה תשתלט עלינו במהירות ותדחוף אותנו תיכף לאהבתו ויראתו.

וזכור נזכור, שחזרה בתשובה הופכת את העבירות שעשינו במזיד לשוגג, ואת העבירות שעשינו בשוגג זה הופך לזכויות, אבל כל זה כשחוזרים בתשובה מתוך פחד ויראת העונש, אבל כשחוזרים בתשובה מתוך אהבת הבורא יתברך ויראת גדלות הבורא אזי המזיד גם נהפך לזכויות.

וייתכן שלכן בראש השנה - יום הדין אנחנו לא חוזרים בתשובה מתוך פחד ויראת העונש למרות שזה "יום הדין", כי בחזרה בתשובה רגילה מתוך פחד, עדיין המזיד יישאר לנו כשוגג, אלא מתחזקים בעוצמת "המלך", באהבת ויראת גדלות ועוצמת בורא עולם, שכן הכל נהפך לזכויות אמן ואמן.

קודם שאלנו, מדוע טרח ה' להשביע אותנו ולהכניסנו בברית של ברכות וקללות, הרי ממילא אין זה בידו לשלוט על יראת השמים שלנו, כי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, ואם כן רק עלינו עצמנו לפעול לקיים חלקנו בשבועה ולהיות יראי שמים, ומה סיבת טרחת ה' לדאוג לצד שלנו בקיום השבועה??

וייתכן, שרק בגלל אהבת ה' לאבותינו הקדושים, שלכן מודגש שמוותם "לאבתיך אברהם יצחק ויעקב", רק לכן ה' מתאמץ לעזור לנו ולתת לנו את כל הכלים להצליח לקיים את חלקנו בשבועה להיות לו לעם. **ובתפילה** בברכת מגן אברהם התחננתי לה' שיאיר את עיני שיצא חיזוק גם מהסבר זה, וה' שומע תפילת כל פה ברחמים, העיר עיניי וחשבתי שאם ה' בגלל אהבתו לאבותינו הקדושים עושה הכל מעבר למחויבות שלו לקיים את צד השבועה שלו.

כתב הרמב"ן שהפסוק מדבר על ימות המשיח, שאז ה' יסיר מאתנו את לב האבן וייתן לנו לב בשר, וכבר לא תהיה בחירה לאדם אלא "ויטו כולם שכם אחד לעבדך". אבל כל עוד המשיח עדיין לא בא לצערנו, יש לנו בחירה חופשית, כי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, ולכן עלינו להתאמץ למול בעצמנו את לבבנו ולעבוד את ה' עם יראת שמים.

אבל כידוע השאלה המפורסמת, הרי מתפללים "הוא יפתח לבנו בתורתו, וישם בלבנו אהבתו ויראתו ולעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם", והרי אין בידי הקדוש ברוך לתת לנו יראת שמים?? **והתחדש** לי בתפילה דבר נפלא, שאחרי שיש "קדשנו במצוותיך" - שבורא עולם נותן לנו להתלהב ולחוש את קדושת המצוות, ואז מתקיים "ותן חלקנו בתורתך", שהקב"ה פותח את לבנו בשערי חכמה בינה ודעת, ונותן לנו להתלהב בתורה הקדושה וממתיקותה ומעומקה ומחידושי התורה.

וזוה מכניס בנו אהבה עצומה לבורא עולם, מחמת מתיקות תורתו - **שבענו מטובך**, וזה נותן לנו חשק עצום להתקרב לבורא - לנותן התורה המתוקה מדבש. וגם על ידי גילוי

וטהר לבנו - נצבים

בשמעו את דברי האלה והתברך בלבנו שלום יהיה לי כי בשררות לבי אלך

כי יש לו היתר מיוחד, וההיתר הוא "בשרירות לבי אלך",
למען ספות את הרווה את הצימאון.

דחינו שהוא טוען שאצלו היצר הרע חזק מאוד ושרירי מאוד, וגם אצלו זה צמא לעבירות שהוא בלתי נשלט ואין לו סיכוי לנצח את היצר הרע, ולכן היות ואצלו התנאים לנצח את היצר הרע הם בגדר תנאים לא מציאותיים, על כן כלפיו כל התנאים של הקללות לא חלים ואין להם תוקף כאלו דרשו ממנו לעלות לשמים או לעבור ברגליו במים אל מעבר לים. ועל אדם כזה בורא עולם כועס מאוד, כי הוא לא כאדם שנכשל בעבירה ויודע שזה לא בסדר ושהוא ייענש על זה, רק שהוא דוחק מחשבה זו ממנו בעת שהיצר תוקף אותו כפי שמצוי לצערנו אצל החוטאים.

אלא רשע זה בא בטענת שקר, שבה הוא מתיר לעצמו את כל העבירות, והוא נועל לעצמו על ידי השקר את שערי התשובה ואת עבודת ה' ומלחמת היצר. והוא גם כופר ביסודי התורה, כי התורה כתבה במפורש שהתורה והמצוות וכל היהדות לא רחוקה היא בשום צורה משום יהודי, אלא לעולם קרובה היא מאוד, כי באמת לכל יהודי יש כוח לנצח את יצרו בסייעתא דשמיא אם אכן ירצה בכך.

והיות וההיתר של רשע זה באה מכוח הטענה שהוא שונה מכולם כי היצר הרע שלו יותר שרירי וחזק משל אחרים, לכן הקללות חלים רק עליהם ולא עליו. לכן מידה כנגד מידה - "והבדילו השם לרעה" שלא הם יהיו תחת הקללות כפי טענתו אלא דווקא הוא!!! ולכן - "ומחה ה' את שמו" שכפי שהוא מחק ממנו את הקללות לכן הוא יהיה מחוק.

וזה "שורש פרה ראש ולענה", שעוקר את הצורך להילחם ביצר הרע וזה עוון חמור מאוד, כי זה לא עבירה שטחית וחד פעמית ומזדמנת, אלא עבירה עם שורשים עמוקים, עם קביעות לעבירות בטענות שלי הכל מותר, רח"ל.

ולחזק את יסוד הדברים, שמעתי שרבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל אמר פעם בשיחה למתחזקים, שה' התיר יפת תואר כי לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע, וכפי שדרשה הגמרא שמוטב יקחנה בהיתר ולא יקחנה באיסור.

ומזה נלמד שאכן התורה יודעת שיש מצבים שהניסיון קשה מאוד על האדם עד כדי כך שאינו מסוגל להתגבר עליו, אבל זה רק במקום אחד ולא יותר, נקודה!!!
שבשאר מקומות הבורא שיודע את יצרנו ומכיר את הקושי שלנו ובכל זאת הוא לא מתיר לנו שום איסור, "כי קרוב אליך הדבר בפיו ובלבבך לעשותו ולא בשמים היא".

ללמדנו, שלעולם אל תאמין ליצר הרע, הוא ינסה להתיר לך איסורי תורה ב 150 טעמים של היתר, כי כגודל הניסיון כך גודל בקיאותו וגאונותו להתיר לנו את האיסור, פתאום הוא ממש כבר יודע את דעת עליון, ועל פי שטויות שהוא מבלבל אותנו הוא מתיר לנו עבירות חמורות ה' ישמור, ונזכור! לעשות עבירה מחמת שהתרת לך זאת - זה מכעיס נורא את בורא עולם, ככעס שמתואר בתורה "יעשן אף ה' וקנאתו באיש ההוא".

ולכן הזהר מאוד מעוון חמור זה, ולפחות תדע שחטאת מאוד לאביך שבשמים ואתה חייב להפסיק מחטאך ולחזור בתשובה שלימה ולכפר על כל חטאיך, ורק חזק ואמץ תאמין ותזכיר לעצמך בכוח גם בשעת ניסיון שזה אסור באמת בלי שום צד היתר. ותדמיין ותמחיש לעצמך כל הזמן כפי שהאדמו"ר מגור בעל ה"שפת אמת" אמר שהוא מרגיש שכאילו יש מחיצת ברזל עד לשמים בינו לרכוש הזולת, ובעצם בינו לכל עבירה!!! אין מעבר - אי אפשר לחטוא ולא שייך להמרות פי ה', וכך תצליח ותתעלה בעזרת ה' אמן ואמן.

והתברך בלבנו - המשך

אבל אדם זה חצוף גדול הוא, כי על המצוות שהוא כן עושה, הוא מברך את עצמו ודורש שמגיע לו שלימות בחיים, חיי עושר ואושר ושכר עצום בעולם הבא, כי הוא טוען שלמרות שהוא שבוי ביד יצרו החזק ממנו, בכל זאת הוא בצדקותו הרבה!!! הצליח בכל זאת לקיים כמה

המפרשים שואלים, איך ייתכן שאדם שעושה עבירות שיודע מה עונשם בכל זאת מברך את עצמו "שלום יהיה לי"!! **שהרי** אם הוא לא מאמין בקללות אז היה צריך להיות כתוב פשוט "ואינו מאמין לקללות" ואין צורך להאריך ולתאר עוד, ואם הוא כן מאמין בקללות אז איך הוא מסוגל להתעלם ולדחוק הצידה את הקללות שמאמין בהם, ובכל זאת להתברך בלבנו "שלום יהיה לי", מאיפה לו הביטחון שלמרות שיש קללות הוא בכל זאת מוגן???

וגם משמע מהפסוק שהסיבה לברכה שיהיה לו שלום זה כי בשרירות ליבו הוא הולך, וכי זה סיבה לפטור מעונש?? זה אולי סיבה לחטוא ולהתעלם ולדחוק את הידיעה המפחידה של הקללות, אבל בוודאי לא סיבה לברכה ששלום יהיה לו!!! **ועוד** יש להקשות, למה "לא יאבה השם סלוח לו ומחה ה' את שמו והבדילו ה' לרעה", מה בדיוק נקודת הפשע החמורה שעשה זה יותר מכל אדם בישראל שחוטא מחמת תאוה למרות ידיעת העונש???

שהרי בעצם כל יהודי מאמין כשהוא חוטא הוא מדחיק את ידיעת העונש, כי היצר בוער בקרבו ורצונו עז למלאות את תאוותו בצימאון, וכי על כולנו לא יאבה ה' סלוח?? **כנראה** יש כאן נקודה מיוחדת שחטא אדם זה שמדובר עליו בפרשה, שלכן הוא שונה משאר חוטאים מחמת יצרם הרע, ואם כן עלינו לברר מה היא הנקודה??

והנה בספר כתנות אור לבעל "פנים מאירות", הסביר הסבר נפלא על הפסוק "כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוה היום לא נפלאה הוא ממך ולא רחקה הוא בפיו ובלבבך לעשתו". **שהרי** יש לתמוה, מדוע התורה מאריכה כל כך בתיאור עד כמה התורה והמצווה לא רחוקה ממך, שלא מעבר הים ולא בשמים אלא קרובה היא??

ותירץ על פי הגמרא גיטין פ"ד "שאם אדם גרש אישה בתנאי שתעלה לרקיע או כל תנאי בדבר שאינו מציאותי, אזי תנאו בטל והגט גט בלי כל התנאים", כי כל מה שלא שייך לקיימו זה דברים בטלים. **ולכן** מודיע לנו בורא עולם בהרחבה ובאריכות שיהיה ברור לנו חד משמע, שהתורה והמצוות זה לא בשמים, זה לא מעבר לכוחות שלנו ולא מעבר למציאות, ולכן כל התנאים של הברכות והקללות קיימים ואינם בטלים.

ועל פי זה נתרץ את עווננו של המתברך בלבנו, שאכן מדובר באדם מאמין בה', וגם מאמין שיש ברכות ויש קללות, רק הוא עושה עבירות בלי פחד מעונש וטוען ששלום יהיה לו,

ללמדנו, שלעולם אל תאמין ליצר הרע, הוא ינסה להתיר לך איסורי תורה ב 150 טעמים של היתר, כי כגודל הניסיון כך גודל בקיאותו וגאונותו להתיר לנו את האיסור, פתאום הוא ממש כבר יודע את דעת עליון, ועל פי שטויות שהוא מבלבל אותנו הוא מתיר לנו עבירות חמורות ה' ישמור, ונזכור! לעשות עבירה מחמת שהתרת לך זאת - זה מכעיס נורא את בורא עולם, ככעס שמתואר בתורה "יעשן אף ה' וקנאתו באיש ההוא".

ולכן הזהר מאוד מעוון חמור זה, ולפחות תדע שחטאת מאוד לאביך שבשמים ואתה חייב להפסיק מחטאך ולחזור בתשובה שלימה ולכפר על כל חטאיך, ורק חזק ואמץ תאמין ותזכיר לעצמך בכוח גם בשעת ניסיון שזה אסור באמת בלי שום צד היתר. ותדמיין ותמחיש לעצמך כל הזמן כפי שהאדמו"ר מגור בעל ה"שפת אמת" אמר שהוא מרגיש שכאילו יש מחיצת ברזל עד לשמים בינו לרכוש הזולת, ובעצם בינו לכל עבירה!!! אין מעבר - אי אפשר לחטוא ולא שייך להמרות פי ה', וכך תצליח ותתעלה בעזרת ה' אמן ואמן.

ואולי אפשר לפרש בדרך נוספת על חומרת אותו אדם, שאדם זה כאמור קודם טוען שהוא לא יקבל עונש על העבירות כי הלב שלו שרירי בתאוות, וכאמור זה משמש אותו כתירוץ וכהיתר שאיסורי התורה הם מעל לכוחותיו ולא מציאותי שיתגבר על יצרו.

וטהר לבנו - נצבים

לדרוש שכר על חלק שאתה מואיל בטובך לקיים כי זה מתאים לך ונחמד לך לחיות עם חלק מהמצוות. ולכן הקב"ה מודד לו מידה כנגד מידה - "ומחה ה' את שמו" שכפי שמחקת ממך את הקללות וחלק מהמצוות אתה גם תהיה מחוק.

לכן למרות כל הקושי בכל כוחנו נילחם ביצר הרע, ולעולם לא נגייד שזה בלתי אפשרי להתגבר, כי זה שקר מוחלט!! ואם נכשלנו לא נצטדק בטענה שה' יודע שזה מעל לכוחותיי ובאמת לא הייתי מסוגל, אלא תאשים את עצמך: כשלתי, עוויתי, פשעתי, ועלי לבכות ולחזור בתשובה ולא לחזור על עוונתי, ועלי לשמור מרחק מכל דבר שעלול להביא אותי לידי ניסיון קשה.

והתברך בלבנו – בדרך אחרת

"לא יאבה ה' סלוח לוי", כי לא רק שאתה מרמה את עצמך בטעות שורשית ומתיר לך איסורים בטענה שמצבך קשה, אלא אתה גם שמח בגלל זה!!!

זזה יותר גרוע מאדם שמשתוקק שיאנסו אותו לעבור על עבירות שעליהם לא חל הכלל יהרג ועל יעבור, לדוגמה: הוא שמח כשאנסוהו לעבור על חילול שבת. **וכמו** שפירש האדמו"ר מקוצק בפרשת כי תבוא "תחת אשר לא עבדת את השם בשמחה", שלא די בכך שלא עבדת את השם, אלא עוד שמחת שאתה חי בפריקות עול רח"ל, ועל דבר זה כתוב שבאים כל הקללות השם ישמרנו.

ללמדנו, שלפחות לא נאבד את הדרגה של רשעים מלאים חרטה, כי רשעים אלו יש להם תקווה לחזור בתשובה, ואם נפלנו נהיה בעצב ולא נרמה את עצמנו פתאום לעבוד את השם מתוך שמחה כאלו לא קרה דבר, אלא חייב להיות לנו כאב לב עמוק ודוקר על עבירה שנכשלנו וכמה שיותר יכאב לנו וכמה שיותר נכאיב לנו כך ייתכן שלא נשוב ונחזור לחטוא בעבירה זו.

לא בשמים היא ולא מעבר לים היא – הלכה למעשה

ב. שאם ה' היה דורש זאת מאתנו, הרי שהיינו חייבים להתאמץ בכל הכוח להגיע לזה ולנסות בכל דרך, **אפילו שלא נצליח**, כי העיקר המאמץ ורחמנא ליבא בעי, ואכן זה ניסיון עצום להתאמץ ולא להגיע להישג הנדרש.

ג. כמו שהגיעו בחללית לשמים, אז אם ה' היה דורש היינו מגלים דרכים בדרך הטבע לעלות לשמים, אבל ה' לא רצה שנעסוק במחקרים על הטבע במקום ללמוד תורה ממש, וזרק אותנו היישר לדף הגמרא.

ד. האדמו"ר בעל החידושי הרי"ם מגור אומר שגם לפי המסקנה שלא רחוקה היא ממך, בכל זאת עלינו לקיים את התורה במחשבה שבכל מחיר אנחנו נקיים אותה, גם במצבים בלתי אפשריים גם היא בשמים, בבחינת "נעשה ונשמע". **ואכן** כשמקיימים את התורה והמצוות עם החלטה כזו אזי גם בעת ניסיון קשה שאכן נדמה עצמו לנו כבלתי אפשרי לנצחו, אנחנו כן נוכל לנצחו יותר בקלות, כי כבר הורגלנו במחשבה לקיים את התורה גם אם היא בשמים ובמצב בלתי אפשרי.

זכמו שהגמרא ברכות סא' מספרת על רבי עקיבא, כשהרגחו הרומאים באכזריות רבה היה מקבל עול מלכות שמים, שאלו אותו תלמידיו עד כאן!! וכי בייסוריי תופת שמסרקים את בשרך במסרקות של ברזל במקום להתפתל ולצרוח מכאבים אתה עדיין מסוגל להתרכז ולקבל על עצמך עול מלכות שמים?? **ענה** להם רבי עקיבא: כל ימי הייתי משתוקק מתי יבוא לידי לקיים מצוות "בכל נפשך" - אפילו הוא נוטל נפשך" ועכשיו כשהגיע מצב כזה לידי איך לא אשמח ואקבל עול מלכות שמים, כי סוף סוף אני מקיים את מצוות "בכל נפשך" כפשוטו הלכה למעשה.

ללמדנו, שכגודל ההכנה הנפשית כך גודל ההצלחה, ולכן אם כל חיינו גם בזמנים רגועים נחיה בהחלטה שתעמוד מול עינינו שאנחנו בחיים לא נחטא בחטא הידוע לנו, ממילא גם בעת ניסיון קשה כוח ההחלטה שעמדה מול עינינו כל הזמן הרגוע, תסייע לנו בעוצמה להמשיך ולבצע את ההחלטה שאני בחיים לא חוטא בחטא זה בכל מצב!!!

ונזכור שרבי עקיבא הצליח בקלות יחסית להתגבר, כי כל חייו הכין את עצמו למצב כזה, אז בדורנו שניסיונות קופצים עלינו בקלות להשמידנו לגמרי, ודאי חייבים אנחנו לחיות בהחלטה ברורה נגד עינינו שאנחנו לעולם לא נחטא ח"ו, ובעזרת ה' נעשה ונצליח אמן ואמן.

מצוות, והוא סבור שהוא כאחד הצדיקים אשר בארץ ושכרו מובטח. **ולכן "לא יאבה השם סלוח לוי"**, וכי מדוע הוא סבור שמגיע לו שכר כי חלק מהמצוות הוא קיים?? הלוא זה שיא החוצפה למחוק ולהתיר חלק מהעבירות בטענה שאתה פטור ולא צריך לקיים אותם, ובכל זאת

ייתכן שאולי עדיין אפשר ללמד קצת זכות על אדם שיש לו יצר הרע עצום ושרירות הלב וצימאון אדיר לעבירות, ואפילו נלמד עליו זכות שהיצר מטעה אותו. **אבל** כאן מדובר על אדם שגם מתברך בלבו, שהוא שמח ומאושר בכך שיש לו יצר חזק כזה, כי הוא נהנה ושמח שיש לו תירוץ לפי טעותו, שהוא במצב שנפטר מעול מלחמת היצר.

והוא לא עצוב וסבור מזה אלא אדרבה, הוא מברך את יצרו, תודה לך שאתה יצרי, כי ככה אוכל להשתולל בעבירות בלי נקיפות מצפון, ולהרוות את צימאוני לגמרי עד שאהיה רווי מרוב עבירות הרבה מעל לצמאוני.

ללמדנו, שלפחות לא נאבד את הדרגה של רשעים מלאים חרטה, כי רשעים אלו יש להם תקווה לחזור בתשובה, ואם נפלנו נהיה בעצב ולא נרמה את עצמנו פתאום לעבוד את השם מתוך שמחה כאלו לא קרה דבר, אלא חייב להיות לנו כאב לב עמוק ודוקר על עבירה שנכשלנו וכמה שיותר יכאב לנו וכמה שיותר נכאיב לנו כך ייתכן שלא נשוב ונחזור לחטוא בעבירה זו.

כתב רש"י: שאילו הייתה בשמים היית צריך לעלות אחריה וללמדה. **ולכאורה** איך דורש זאת רש"י, הרי העושה תנאי שאין שייך במציאות לקיימו, התנאי בטל!! **וכאמור לעיל עפ"י הגמרא בניטין** שהאומר הרי זה גיטך על מנת שתעלי לרקיע הרי היא מגורשת והתנאי בטל, ואם כן איך הייתה מחשבה שנחייב בן אדם לעשות את הבלתי אפשרי?? **ואפשר** לתרץ זאת שהכוונה ע"י נביא, אבל זה מתאים **"ללא בשמים היא"** כי משה רבינו אכן היה בשמים בכדי לתת לנו את התורה.

אבל מה ההסבר על **"ולא מעבר לים היא"**?? אולי קפיצת הדרך כמו אצל יעקב אבינו. **ובעצם** לא צריך להגיע לזה, שהרי יש אניות כפי שהתורה הזכירה זאת בפרשת כי תבוא, ואולי זה מסוכן אבל בר ביצוע בהחלט, ובמאמר הבא נרחיב בזה ב"ה. **אבל** אם כך ההסבר עדיין יש להקשות שאם כן מה הגדלות שיש בדבר, שהרי כביכול ה' אומר לנו שלא דרשתי מכם דבר בלתי אפשרי, והרי על ידי נביא וצדיק זה כן אפשרי בדרך ניסית ופלאית, ומהפסוק משמע שזה לא אפשרי או שזה היה דורש מאתנו מאמץ עילאי וכדומה??

וייתכן: א. שאם ה' היה דורש זאת והיינו מתאמצים בכל הכוח היינו מצליחים להגיע ולהשיג את הנדרש מעל לדרך הטבע. **וכמסופר** על הצדיק רבי **זלמן מוולוז'ין** שפעם רצה ללמוד בספר מסוים שהיה מאחורי ארגז כבד שהיו צריכים להזיזו 3 אנשים יחד, וצדיק התחזק בכוח שבער בו באהבת ה' ותורתו, ובדבקו הצליח להזיז לבדו את המשא הכבד. **אבל** חשוב לציין שאותו צדיק היה גם עובר במים קפואים ובקור מחריד שבביל ספר, ואולי לכן זכה שקיבל כוחות בכוח הדבקות, כי אצלו זה היה אמתי תמיד.

וטהר לבנו - נצבים

לא בשמים היא ולא מעבר לים היא - המשך

בכלל למעבר לים, ולפי זה לכאורה התורה הייתה צריכה להקדים את "מעבר לים" הקל, ואחרי זה לכתוב את הקשה יותר בסוף "לעלות לשמים"???

ואולי כוונת התורה ללמדנו, שאילו ציוונו ה'להוריד את התורה מהשמיים, שאדם לא יאמר שזה לא שייך ולא מציאותי, אלא כשם שבאנייה שייך להגיע במציאות כך תאמין שגם לשמים שייך לעלות אילו ציוונו ה' על כך.

הנסתרות לה' אלוקינו, והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה

אבל גם היום בזמנינו מלבד הניסים הנסתרים יש גם ניסים גלויים, כי עד היום ועד עולם יש ויהיו יהודים החיים בדרך התורה והמצוות, וזאת למרות כל הצרות והגלויות, ולמרות שבכל דור ודור עמדו ועומדים עלינו לכולותינו ברוחניות ובגשמיות, בכל זאת בניסי ניסים אנחנו קיימים לנצח ושומרים את כל מצוות השם. **וזוה** נס עצום ונפלא ביותר. ואולי זו כוונת סיום הפסוק "והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת", שלמרות שנהיה בגלויות בין העמים כפי שכתוב בפסוקים הקודמים, עדיין לנצח נישאר באמונה ונקיים את כל המצוות כראוי.

כתב החתם סופר, שגם בזמנים שיש הסתר פנים כביכול שלא רואים ניסים גלויים בכל אופן באמת כל רגע ורגע יש ניסים ונפלאות, רק שהם נסתרים מעינינו, ואין בעל הנס מכיר בניסו, כמו שכתוב "לעושה נפלאות גדולות לבדו" שרק בורא עולם יודע מהנס.

וזוה "הנסתרות לה' אלוקינו", שלמרות שפסוק זה נכתב לאחר הפסוקים המתארים את כל הצרות שיהיו לעם ישראל, בכל זאת בורא עולם מבטיח שגם במצב הקשה הנורא הזה ובגלויות הוא עדיין אתנו, ועושה ויעשה לנו ניסים ונפלאות נסתרים.

והנגלות לנו ולבנינו עד עולם - הניסים הגלויים - המשך

ואכן ניסים שכאלו - ניסים ברוחניות אנחנו חייבים כל הזמן, כי ניסים כאלו בודאי אינם מורידים מהזכויות.

כמאמר הגמרא סוכה נ"ב **בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו ולולי הקב"ה עוזרו אין יכול לו**, וכתוב כאן מפורש **שבלי ניסים חד משמעני - אי אפשר להצליח**.

כי במלחמת היצר חייבים ניסים כל הזמן, ועל כל מעלה ועליה רוחנית יש להודות לקב"ה על שמציל אותנו מהיצר הרע ונותן לנו להתעלות ברוחניות.

ניסים שבשפלנו זכר לנו - המשך

ובכל זאת שמך לא שכחנו, יש ציבור עצום בקהילות עם ישראל כן ירבו שנלחמים בכל כוחם לא להיכשל בשום חטא ושום ראייה אסורה, ושמים לעצמם סייגים וגדרות להתרחק מהחטא וסביבתו, **זה נס עצום שאין כדוגמתו**. אשרי הדור שרואים ניסים גלויים אלו, ואשרי מי שזכה להיות כלול הוא ובניו בנס הגלוי הזה עד עולם.

ובעצם כל פרק זה שהסתיים בפסוק "הנסתרות לה' אלוקינו", התחיל בפסוקים המתארים אדם שנכשל בראיה אסורה ובמחשבה רעה: "ותראו את שקוציהם ואת גלליהם עץ ואבן כסף וזהב אשר עמהם, פן יש בכם איש או אשה או משפחה או שבט אשר לבבו פנה היום מעם ה' אלוקינו ללכת לעבד את אלקי הגוים ההם פן יש בכם שרש פרה ראש ולענה". **שאדם** זה ראה מראה טמא, וברגע הראשון הוא אכן ראה אותה **כשקץ וגועל נפש**, רק שאת הראיה הזו הוא לא מחק מיד, ומכאן הטעות שלו והמכשול וההרס שלו!!!

שהיות והוא לא מחק מזיכרונו ראייה אסורה זו, אזי היצר הרע השתלט עליה והפך אותה **לשורש פורה ראש ולענה**, שהרעיל את המוח שבראש, והרעל כשורש מתפשט מנקודה קטנה - "ראיה קלה" להשתלטות על כל הראש, **ולשריר ענק בלב וברגש**, ומעוות לו את החשיבה לחשיבה מעוותת, שכך הוא מתיר לעצמו כל עבירות שבתורה.

בפרשת אמור כתבתי שבתפילת "מודים" אומרים "על ניסוך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך **ערב ובוקר וצהרים**", והרי ניסים מפחיתים מהזכויות, ואם כן אולי לפחות גם נזכיר בתפילה את הנקודה הזאת - שהלואי ולא נזדקק לניסים שמפחיתים מהזכויות??

וכתבתי לתרץ, שהניסים המוזכרים במודים זה לא (רק) ניסים בגשמיות, אלא הכוונה לניסים ברוחניות, שאנחנו מודים לבורא עולם על שאנחנו מצליחים להתגבר על היצר הרע הבא להפיל אותנו כל הזמן, ערב ובוקר וצהרים.

וגם על זה אנחנו מודים בתהילים ובתפילה "שבשפלנו זכר לנו", שכשהיינו שפלים בשיא הטומאה עמוק עמוק רחמנא ליצלן, בכל זאת בורא עולם ברחמיו העצומים, עורר אותנו לתשובה שלימה, "כי לעולם חסדו", איזה חסד נפלא אין מילים לתאר. "ויפרקנו מצרנו", שבורא עולם פירק או פרק מעלינו את היצר הרע הצורר שלנו, שהבורא שחרר אותנו מעולו, ממה שבטמטום הלב והמח שיעבדנו את נפשנו בטומאה כעבדים ליצר הרע, "כי לעולם חסדו", אבא יקר, תודה רבה רבה שקרעת את כל החבלים שקשרו אותנו ליצר הרע.

"**נותן לחם לכל בשר**", אחרי שאדם משתחרר מהיצר הרע ועובד את ה' יתברך, אזי בורא עולם נותן שפע לחם לכל בשר, ולמי??? שיש לו לב בשר ולא לב אבן, **כי לעולם חסדו** אמן ואמן. **הודו** לקל השמים, שאנחנו רוצים בעיקר רוחניות ולהודות לקל השמים, שיהיה שפע רוחניות ובלי דאגות של פרנסה וחובות, **כי לעולם חסדו** אמן ואמן.

והאמת הניתנת להיאמר, שהיום בזמנינו הנס הגלוי שיש יהודים יראי ה', זה נס עוד יותר גלוי!!! **כי** היום בגלל המכשירים האלקטרוניים כמחשב והטלפונים המתקדמים וכו', היצר הרע זמין יותר מפעם, בקלות שאין לדמותה אדם עלול להיכשל בחטאים הגרועים ביותר.

וטהר לבנו - נצבים

ואולי זה הסוד שהתורה מגלה לנו בתחילת העניין, שנוכל להיזהר ולזכות ולהיות מבעלי הניסים הגלויים בסוף, שנדע לעצמנו מה מראה טמא עושה לנפש, ולכן נשתדל שגם במקרה לא נראה דבר טמא, ואז לא יהיה בנו שורש פורה ראש ולענה, אלא נזכה להיות מבעלי הניסים הגלויים, וכפי שכתבנו קודם, שזה נס ופלא שאין כדוגמתו היום שקל לחטוא בראיה יותר מכל הדורות, להיות יראי ה' ושומרי מצוות בשלימות, ובעזרת השם נזכה שעד עולם אנו ובנינו נזכה להיות עובדי ה' ודבקים בעבודתו בשלמות אמן ואמן.

ובחרת בחיים למען תחיה לאהבה את ה' ודבקה בו כי הוא חייך

ולאיתי שמפרשים דבריו, שהיות והלכת למקומות רעים וביטלת תורה לכן תהיה מקולל שלא תצליח בפרנסה, אבל מפשטות דברי התרגום יונתן לא משמע שזה עונש אלא שזה חלק מהעבירה.

אלא כוונתו, שכשם שללכת למקומות בילוי זה עבירה וביטול תורה ולכן תהיה ארוך, כך זה בהקשר ליציאתך לעבודה ולפרנסה זה ביטול תורה, ולכן תהיה ארוך על הביטול תורה בזמן העבודה לפרנסה.

אבל דבר זה תמוה, וכי איזה ביטול תורה יש לאדם שיצא לפרנסתו??? הרי אדם חייב להתפרנס בכדי לחיות!!! **אלא** התשובה היא כאמור, שאם אתה חי לא בשביל ריבוננו של עולם אלא אתה חי למען הגשמיות והבטלה או למען העבירות, אם כן גם הזמן שאתה ישן ועובד ומתפרנס זה גם עבירה של ביטול תורה, כי השינה והעבודה והפרנסה הם מכשירים ומכינים אותך לבטלה ולחטאים ומכשירי עבירה כעבירה הם.

ולפי זה באותו משקל נפרש בברכות, "ברוך אתה בבוואך" שתהיה מבורך על אשר אתה בא לבית הכנסת ולבית המדרש להתפלל וללמוד. ו"ברוך אתה בצאתך" דהיינו בצאתך לעבודה ולפרנסה, כי אתה עושה מצוה של מכשירי מצוה שתוכל לחיות ולהחזיק את הגוף כראוי ללימוד התורה וקיום המצוות ולדבוק בכל הכוח בבורא עולם.

אז הבה נחיה נכון, במטרה אחת "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש – שבתי בבית ה' כל ימי חיי, לחזות בנועם השם", נכון חייבים פרנסה ושינה אבל זה רק אמצעי ולא מטרה.

ובעזרת השם בורא עולם ייתן לנו את כל הכלים להצליח בעבודת ה' ויסלק מאתנו כל המפריעים וכל הטרדות, ויתן לנו ברכה ואושר ועושר כדי שנעבדו מתוך רוגע והרחבת הדעת אמן ואמן.

ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע ובחרת בחיים

ונראה להוסיף ולהרחיב בדבריו, שאם נחבר את דבריו לנכתב תחילה, אז מוות זה יצר הרע הגרוע ביותר שהוא ההיפך מחיים שזה המושלם, וכדברי הגאון זה המדבר עם חברו אחד בפה ואחד בלב, והכוונה שמדבר יפה עם החבר, אבל הוא כאחד אחר בלב, שבלב הוא חושב עליו רק רע, ובלי שהחבר יודע ושם לב לכך. ויצר הרע הזה בעניינים הנוגעים בבין אדם למקום, צריך לפרש שזה אדם צבוע שמראה עצמו שהוא צדיק אבל מבפנים הוא רקוב, שבלב הוא שונא את התורה ואת המצוות, ואכן אין מילה יותר מתאימה לקרוא לאדם שחי במצב כזה אלא "מוות", כי אין לו חיים לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, והוא אכול בתוכו כמו אריה בסוגר.

הגאון מוילנא אומר שיש 2 דרגות של יצר הרע: יצר הרע אחד שהוא רע שמדבר ועושה רע לחברו, והשני זה יצר הרע שהוא טוב שהוא מדבר יפה וטוב על חברו, אבל זה רק מהשפה ולחוץ ובתוך ליבו הוא חושב רע על חברו, ואומר הגאון שהרע הטוב הוא גרוע מיצר הרע הרע.

וממשיך הגאון, שגם ביצר הטוב יש 2 דרגות, יש לשם שמים שזה חיים ושלימות, ויש יצר הטוב שעובד את ה' שלא לשמה, וזה פחות מחיים וזה "ואת הטוב".

וכנגד זה יש להיפך ביצר הרע מות ורע, והתורה מסיימת "ובחרת בחיים" שזו הדרגה המושלמת לעבוד לשם שמים.

ובחרת בחיים - המשך

והמצוות שזה כמו מוות בעולם הזה – ימית עצמו, לכן צריך שכנוע גדול ולהראות שבכל זאת שווה להשקיע ולסבול בחיים הקצרים בשביל לחיות חיי נצח באושר נצחי.

ולכן מי שהוא צבוע וכלפי חוץ חי תורה אבל בליבו יש שנאה ומיאוס לתורה וליהדות, הרי שהוא ממית עצמו גם בעולם הזה שבגלל שהוא נראה כשומר תורה ומצוות, שלכן הוא מנוע עצמו מהנאות עולם הזה ותאוותיו.

ובספר תורת משה הביא את דברי רש"י על "ובחרת בחיים", "אני מורה לכם שתבחרו בחלק החיים", והקשה על זה וכי מה רש"י בא להוסיף על דברי התורה "ובחרת בחיים", וכי צריכים להורות על כך, הרי צריך להיות שוטה ולא לבחור בחיים כדברי בורא עולם!!!

ותירץ על פי דברי חז"ל מסכת תמיד פ"א "מה יעשה אדם ויחיה? ימית עצמו!!! וממילא מובנים דברי רש"י, שהיות וצריכים להמית עצמו ולסבול בשביל חי התורה

וטהר לבנו - נצבים

אבל מי שממית עצמו באהלה של תורה מתוך יראת שמים אמתית ואהבת בורא עולם, אולי זה נראה כממית עצמו באהלה של תורה, אבל אין לך בן חורין ואדם בעל סיפוק יותר ממנו, כמאמר חז"ל **אבות פ"ה** "אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה". **ולצערנו** היצר הרע בזמנינו עלה בדרגה, שהיום הוא מאפשר לאנשים המשתייכים לקהל היראים לדבר השם, לחיות כביכול בעולמה של תורה, בלי להמית עצמו עליה. **כי** מחסום הבושה נפרץ ואנשים מתירים לעצמם לעשות ככל העולה על רוחם עבירות גמורות או למחצה לשליש ולרביע ובכל אופן עם המון חילול השם ועם כל המראה היהודי, **והיצר** הרע חוגג - הנה לך גם להיות בקהילה שנולדת בה, וגם לחגוג בחיים החילוניים בלי למצמץ, העיקר תרגיש טוב כי אתה ומשפחתך עדיין בקהילה וקשורים לכל מוסדות הקהילה.

ודווקא בזמנינו שהניסיונות קשים הם עד למהוד, עלינו להתייצב בכוח מול היצר הרע "ולהמית עצמנו עליה", כי זה מה שכתוב במסכת תמיד שהיא לתמיד כי זאת התורה לא תשתנה!! ורק כך נזכה לחיות לנצח גם אנחנו וגם הדורות הבאים אחרינו, שגם הילדים שלנו ימשיכו בדרך התורה, כי מי שמחפש חיים קלים הילדים שלו ישדרגו את השיטה, ויקלו מעצמם הרבה יותר ממה שאתה סברת שאפשר לשחרר ולהקל.

וזכור, מי שממית עצמו עליה, למרות הקושי הגדול, אין יותר מאושר ממנו, כי אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה ובמצוות, הוא מרגיש סיפוק ושלימות כי הוא חי תחושה שהוא חי חיי אמת, אז קדימה "ובחרת בחיים" "למען תחיה", תרגיש שאתה חי באמת, ויהיה לך שמחה פנימית אמתית אמן ואמן.

אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלוהיכם

שיצא בדיוק שלאחר 40 שנה יישאר מספר מדויק של צדיקים בעם ישראל כמו ביציאת מצרים, אין אלא שבורא עולם בידו לגרום שלפחות יישארו בכלל עם ישראל כמות צדיקים כפי שברצונו הקדוש שיהיו בעם ישראל לכל הפחות. **וכפי** שכתוב שהעולם לא מתקיים בפחות מל"ו צדיקים נסתרים, וגם כאן הבן שואל ומי החליט שתמיד יהיו בעם ישראל 36 צדיקים, הרי בכל ערי סדום לא היו אפילו עשרה צדיקים, וכי דבר זה ביד ה' שיהיו 36 צדיקים בכל דור ודור???

והתשובה כן!! וכאמור, שבורא עולם יכול לגרום שבאופן כללי יהיו לפחות סך צדיקים כפי שחשוב לו שיהיה לכל הפחות. **ויתכן** שכשמתמעטים הצדיקים וחלילה עוד כרגע נראה שיפחות מסך המינימום שקבע בורא עולם, אזי בורא עולם שולח גל של התעוררות של תשובה בעולם והרבה מתעוררים ומתחזקים.

וגם לפני הגאולה העתידית כתוב שבורא עולם יחזיר את עם ישראל בתשובה, ואין זה סותר את הבחירה כלל!! כי גם בעת ההתעוררות לא כולם זוכים להתעורר בתשובה, רק חלק מהם מתעוררים והכל לפי עוצמת ההתעוררות שה' שלח. **וגם** ה' יכול לגרום שיהיה פחות ניסיונות שכך חלק מעם ישראל כבר לא ישלבו בעבירות ובטומאה, וממילא הם יתעוררו מעצמם להתקדש ולהתקרב לבורא עולם. **ולפעמים** ה' יכול ליצור את 2 המצבים ביחד, שגם תהיה התעוררות עצומה לתשובה, ובו זמנית גם יהיו פחות ניסיונות כך שעוד יותר יהודים יתקרבו לה'.

לדוגמא, תארו לעצמכם אם פתאום כבר לא יהיה בארץ ישראל או במדינתכם אינטרנט פרוץ, כי בחוק יקבעו שמותר רק אינטרנט מסונן ממש, כמה אנשים יפסיקו לחטוא. **או** למשל אם פתאום כל הפעולות הטמאות באינטרנט או הראיות הפסולות יהיו גלויים לעיני כל, וגם כולם יראו תמונה של החוטא, מי יעז להשתמש לטומאה באינטרנט???! אולי רק בודדים!!! שכבר מרגישים אבודים לנצח רח"ל.

ובזה הרגיע משה רבינו את עם ישראל, אל תדאגו להמשכיות עם ישראל, כי נצח ישראל לא ישקר.

אבל בשונה מיהודי צדיק המת בעולם הזה באהלה של תורה, אבל יש לו חיי נצח בהנאה אין סופית, לצבוע זה מלבד מוות בעולם הזה, יש לו מוות גם לעולם הבא ולנצח.

ונעצם אלו הם דברי רבא יומא עב' "אמר להו רבא לרבנן במטותא מינייכו לא תירתון תרתני גיהנם", שרבא ביקש מרבנן בבקשה ממכם אל תסבלו מ2 גיהנום בעולם הזה וגם בבא.

לכן אחי ורעיי, אם כבר אתם בחיי תורה ומצוות שלכן אתם ממיתים את עצמכם בעולם הזה, לפחות אל תעשו שטויות להפסיד את כל העולמות, לפחות **תסבלו בשביל להרוויח חיי נצח**, ותרגילו את הלב להתחבר באמת מתוך אהבה לתורה ולמצוות, ואז תחיו לנצח, כי אם כבר סבל לפחות נצל אותו כראוי, למה סתם לסבול???

ודווקא בזמנינו שהניסיונות קשים הם עד למהוד, עלינו להתייצב בכוח מול היצר הרע "ולהמית עצמנו עליה", כי זה מה שכתוב במסכת תמיד שהיא לתמיד כי זאת התורה לא תשתנה!! ורק כך נזכה לחיות לנצח גם אנחנו וגם הדורות הבאים אחרינו, שגם הילדים שלנו ימשיכו בדרך התורה, כי מי שמחפש חיים קלים הילדים שלו ישדרגו את השיטה, ויקלו מעצמם הרבה יותר ממה שאתה סברת שאפשר לשחרר ולהקל.

וזכור, מי שממית עצמו עליה, למרות הקושי הגדול, אין יותר מאושר ממנו, כי אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה ובמצוות, הוא מרגיש סיפוק ושלימות כי הוא חי תחושה שהוא חי חיי אמת, אז קדימה "ובחרת בחיים" "למען תחיה", תרגיש שאתה חי באמת, ויהיה לך שמחה פנימית אמתית אמן ואמן.

אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלוהיכם

יש להקשות וכי מאחר שהתורה אמרה "נצבים כולכם" למה אם כן התורה מפרטת מיד "ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל, טפכם נשיכם ורך אשר בקרב מחניך מחטב עציך עד שאב מימך". **ובפשטות** היות ומדובר כאן על התחייבות באלה ובשבעה לקיים תורה ומצוות, לכן מחמת גודל חשיבות העניין התורה מפרטת בהרחבה שלא יהיה אחד שיחמוק מהתחייבות זו.

אבל מדברי רש"י בהמשך אפשר לתרץ זאת, שהנה שאל רש"י: למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות?? ועונה רש"י לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים הוץ ממ"ט שבת"כ הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד באלו?? **התחיל** משה לפייסם אתם נצבים היום הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כלייה והרי אתם קיימים לפניו.

ונשאלת השאלה, הרי עם ישראל ראו את מידת הדין שנהגה באבותיהם, שכל הדור של הזכרים שיצאו ממצרים מלבד שבט לוי, כולם מתו כעונש במדבר, ואיך אם כן ובמה הרגיע אותם משה?? **הרי** הם הדור הצעיר כשחטאו בעדת קרח ובבנות מואב או בנחשים מיד החוטאים נענשו ומתו, וכל מי שנשאר מעם ישראל עד כניסתם לארץ לא היו אנשים חוטאים, ולמה אמר להם משה "הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כלייה"???

אלא, יתכן שעם ישראל פחד שיהיה מצב שכל עם ישראל יחטא במרוצת הדורות מתוך קושי ואורך הגלות וגם מחמת החיים בין הגויים, ובפרט שכל כמה שהם מתרחקים מיציאת מצרים וממתן תורה הם יתקררו מדבקות בבורא העולם וישקעו בטומאה ותאוות העולם.

ועל זה יתכן שענה להם משה, "אתם נצבים", שאני קיבלתי ביציאת מצרים פיקדון של 600 אלף יהודים ולמרות שכל 600 אלף נפטרו בכל זאת ה' ביום פטירתו (וכפי שכתב רש"י שאתם נצבים אמרה משה ביום פטירתו) זכיתי והחזרתי 600 אלף זכרים מגיל 20 בדיוק כפי שקיבלתי.

והנה ידוע שבורא עולם לא מתערב בבחירה החופשית של בן אדם האם הוא יהיה צדיק או רשע, ואם כן איך יתכן

וטהר לבנו - נצבים

וכך נזכה להיות מהראשונים המתעוררים בעת שה' מעורר אותנו לתשובה, וכך נזכה לחזור בתשובה שלימה.

אבל אם לא נשקיע הכנה להתעוררות התשובה, אז יתכן שגם בבוא עת רצון שבו בורא עולם יתן רוח התעוררות, אז אתה חס ושלום לא תזכה להיות מהיהודים שמתעוררים לחזור בתשובה רחמנא ליצלן.

אז שנס מותניים ותחזור בתשובה ותעורר עצמך בכל דרך לחזור בתשובה, ובכל רוח של התעוררות תצטרף בתשוקה להתקרב לבורא עולם, כי מי יודע האם כבר לא תזכה לעוד רוח התעוררות, ואוי לנו אם נמות ללוא תשובה ח"ו!!!!

כי המצווה הזאת אשר אנכי מצווך היום, לא בשמים היא בפיך ובלבבך לעשותו

כביכול אתה צריך **שאדם** אחר יתאמץ ויסתכן ויעבור עבורך את הים באנייה, אלא **"בפיך ובלבבך לעשותו"**.

ובעצם כאן לכאורה יש קושיה, שהרי עיקר התשובה היא מהלב, ואם כן מדוע כתוב קודם **"בפיך"** ואחרי זה **"ובלבבך לעשותו"???**

ונראה שכאן מגלה לנו התורה, שגם יהודי חלש מאוד מבחינה רוחנית והלב שלו אטום להתעורר בתשובה מרוב חטאיו או מרוב טרדות הזמן, בכל זאת **"בפיך"**, תלמד מוסר בפיך, תקפיד על לימוד ספרי מוסר בפיך, אפילו כשעדיין זה לא משפיע עליך, אבל בסוף **"ובלבבך לעשותו"** זה ביום אחד פתאום זה יעורר את הלב, ואז כל המוסר שלמדת בימים בהם התעקשת ללמוד מוסר, הכל יכנס ללבך, ותזכה לחזור בתשובה שלימה אמן ואמן.

*ובחרת בחיים למען תחיה אתה זרעך

אלא יתכן שאנחנו מסיימים שנוכה שנסתמש בחיים הטובים הן בגשמיות וגם בחיי הרוחניות הטובים לטובה, שנחיייה לשם שמים לעשות רצון אבינו שבשמים באמת ולא ננצל את חיי העולם הזה וברכות ה' להתפאר בהם ולשאר הנאות הגוף.

אכן אכן עלינו לבחור בדרך התורה שנחיה בה באמת בשמחה של דבקות בה' ואהבתו יתברך, כך שגם זרענו ירצו ליהנות מזיו ה' כל חייהם וימשיכו חשק זה לדורות הבאים אמן ואמן.

אני מורה לכם שתבחרו בחלק החיים – רש"י

בחלק הרוחני שזכה, אזי יזכה לחיים טובים מלאים סיפוק אמיתי בזה ובבא, וגם זרעו אחריו יראו שאביהם המתייסר בגוף עדין שמח ביותר כי הרוחניות משפיעה שמחה יותר מהנאות גשמיות, וממילא גם ילדיך ויוצאי חלציד ירצו לחיות בשמחה בחיי אמת מלאים בסיפוק!!!

ואכן לא קלה היא עבודה זו אבל ה' מתחנן בני יקירי וחביבי, אם אתה חי בעניות וממית עצמך באהלה של תורה, אנא אל תמית עצמך בתורה מתוך עצבות ועוגמת נפש, אלא אני מבקש ומורה לכם בחרו בחלק החיים, ותחיו עם שמחה של מצוה ואהבת ה', בהצלחה אמן ואמן.

ומל ה' את לבבך ואת לבב זרעך

לבן נראה לחדש שדווקא נכתב המשפט כביכול, בכדי להודיע לנו שתשובה שלימה צריכה להיות שאנחנו נתקן את עצמנו כראוי ובאופן מושלם שה' יתקרב אלינו עד כדי כך שכביכול שה' מל את הלב, **אבל** תשובה המושלמת ביותר מצדנו היא, **שלא רק נתקן את הלב שלנו, אלא שנעשה כל שביכולתנו שגם זרענו יתעורר בתשובה**

אבל זכרו נא היטב, שכמו שעכשיו הצליחו להימנות בתוך הצדיקים של עם ישראל, כל סוגי הקהילות של עם ישראל, אנשים נשים וטף, חשובים ראשי מטות עד שואבי מים, כך גם בבטחת נצח ישראל לא ישקר, יכולים להיות כל סוגי עם ישראל כלולים בזה, שהם יהיו צדיקים ולא רק בני הרבנים והמיוחסים, אלא גם שואבי המים של דורנו יכולים להיות מצדיקי עם ישראל.

וגם זה מסר לדורות, אם חפצים אנו וכאמור לא משנה מה מעמדנו מהחשובים או מהפשוטים ואפי' שואבי מים, אם רצוננו לשרוד ולהיות מצדיקי הדור - משארית הפליטה שעליה יתבסס נצח ישראל, עלינו להשקיע בכל יכולתנו להתחזק,

כתב הרמב"ן ובספר **העיקרים**, שהמצווה הזאת היא מצוות **תשובה**, ולעני"ד אולי ברמז יש לומר כי כתוב **"שוב יום אחד לפני מיתתך"** וכאן כתוב **"מצווך היום"**, דהיינו שיהיה לך יום של תשובה לפני מותך, כך שבכל יום יהיו בגדיך נקיים כי אינך יודע מתי תמות, וכך תהיה צדיק כל ימי חיך בזכות **"היום"**.

והנה יש לומר שהתורה אומרת לכל יהודי, אל תחשוב שאצלך לא פשוט לחזור בתשובה כי חסר לך כלים רוחניים, ולכן הרב צריך להחזיר אותך בתשובה, ואתה צריך צדיק גדול ועצום כמו משה רבינו שעלה לשמים, כי רק על ידי צדיק כזה תצליח לחזור בתשובה.

וגם אל תחשוב שחסר אתה את **הכלים הגשמיים** בכדי לחזור בתשובה, כי קשה לך הדבר מבחינה גשמית, כך

הבחירה לחיים שלנו צריכה להיות שנצלם לחיי יהודים כשרים, ואין חיים יהודים מושלמים בלי שהילדים ממשיכים בדרך התורה שהיא דרך חיי הנצח.

וזה מזכיר לי מה שבברכת **החודש** מבקשים בתפילת **"יהי רצון"** בקשות מפורטות לחיים טובים אהבת תורה ויראת שמים ופרנסה טובה וכו' ובסוף מסיימים **"חיים שימלא ה' משאלות לבנו לטובה אמן סלה"**, ולכאורה מה יש בבקשה זו, הרי קודם פירטנו בקשות לחיים טובים בגשמיות וברוחניות??

אולי כוונת רש"י, שגם בקיום מצוות יש מושג ממית עצמו באהלה של תורה, ולמרות שיש במושג של זה מוות כביכול שמרסק את הגשמיות ומייסר גופו בעמלה של תורה מתוך דוחק עצום וצער הגוף, בכל זאת התורה דורשת שתתבונן בחלק החיים שיש בממית עצמו בעמלה של תורה, שיבחר להסתכל על חצי הכוס המלאה של הרוחניות שזוכה בו.

ואדו"בא מתוך צער - התורה מתקיימת בו יותר, וישמח שזכה לדבוק בחיי אמת ובחיי נצח ושנשמתו מתענגת כי זה עיקר האדם!! וישמח בקרבתו לה' השמח בעבודתו. **ואם** אכן ימות באהלה של תורה אבל יבחר להתמקד ולשמוח

החיד"א מביא בשם **הראשונים** שהמילים בפסוק **"את לבבך ואת לבב"** זה ראשי תיבות **"אלול"**, ומוסיף החיד"א שהסופי תיבות יוצא **"תכתב"**, שעל ידי תשובה זוכים לכתובה וחתומה טובה. **וקצת** כאב לי כביכול, שיוצא שבראשי תיבות **"אלול"** המשפט לא מושלם, שהרי המשפט מסתיים **"ואת לבב זרעך"** ובראשי תיבות לא השתמשנו במילה **"זרעך"**, ולכאורה זה חותך את העניין??

וטהר לבנו - נצבים

יש בזה גם צדק והיגיון, כי רבות מקלקולי הילדים זה בגלל נפילת ההורים ברוחניות, ולכן על ההורים להתחזק ביותר ולגרום גם לילדיהם להתעורר בתשובה.

שלימה, ולכן כביכול לבב של זרעך מתחבר בראשי תיבות של אלול ללב של עצמך, כי האבא יתעורר התעוררות עצומה שתשפיע גם על יוצאי חלציו, זו תשובה מושלמת.

ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך

ונראה לתרץ קצת באופן אחר, שבפרשתנו כתוב **"ומל ה' את לבבך"**, וכפי שכתב הרמב"ן זה מדובר על הגאולה העתידית ימות המשיח שעם ישראל לא יחטאו יותר, כי הקב"ה ישחוט את היצר הרע, ואז ה' ינקם בגויים על כל מה שהציקו ליהודים בכל הדורות, והעונש יהיה שאת כל הקללות הכתובים בפרשת כי תבוא יקבלו שונאי ישראל.

בש"ת הרדב"ז סי' תשס"ט מביא שאלו אותו מדוע בפרשת בחוקתי לאחר הקללות כתוב פסוקי נחמה ואילו בפרשת כי תבוא לאחר הקללות לא כתוב פסוקי נחמה?!

וענה על זה הרדב"ז שכאן בפרשתנו פרשת ניצבים שהיא פרשה לאחר כי תבוא, וכאן כתוב פסוקי נחמה **"ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך וגו'"**.

ולכן אין דברי נחמה בקללות שבפרשת כי תבוא, בכדי שהקללות שבסופו של דבר ינתנו לשונאינו לא יהיה להם שום תקווה טובה, רק קללות בלבד, ואילו לעם ישראל כבר כתוב דברי נחמה בפרשתנו אז לנו תהיה הישועה ולגויים קללות וחושך גדול.

כמו כן מוסיף הרדב"ז שבפרשת כי תבוא כתוב שם הוי"ה בקללות שזה מידת הרחמים, בניגוד לפרשת בחוקתי ששם לא מופיע שם הוי"ה בקללות, ולכן שם הוי"ה – שם של רחמים ממתק את הקללות שבפרשת כי תבוא.

ומל ה' את לבבך – ונתן ה' את כל האלות על איביך ועל שנאיך אשר רדפוך

שאלו מעורר בתשובה את האבות בכדי שהאבות יחזירו בתשובה את הבנים, וכן להיפך אליהו מחזיר בתשובה את הבנים בכדי שהבנים יחזירו בתשובה את האבות, ושימו ליבכם אל לשונו הטהור של רש"י **"יאמר לבנים דרך אהבה ורצון** לכו ודברו אל אבותיכם לאחוז בדרכי המקום".

כתב המהרי"ל דיסקין שהיות והתורה מבשרת שעם ישראל יתחזק וישוב בתשובה מאהבה ממילא כל מה שחטאו נהפך למצוות, ואם כן העונש שקיבלו כביכול לא היה כדון, ועל כן הקב"ה נותן את כל הקללות על אויבי ישראל.

ולא פלא, שאלו הנביא בכבודו ובעצמו מעורר בתשובה, אבל הוא אינו מחזיר את כולם בתשובה אלא בדווקא הוא רוצה שעם ישראל מעצמם על ידי המשפחה יתעוררו בתשובה ולא רק חזרה בתשובה רגילה אלא חזרה בתשובה מתוך **"אהבה ורצון"**, שכך יוצא שעם ישראל שבים מתוך אהבה ולא מתוך יראה, ולכן זוכים עם ישראל שנהפך להם העוונות לזכויות וכאמור.

וקצת קשה שהרי מהיכן מוכח כאן שעם ישראל עשו תשובה מאהבה? וכמו כן כאן הקב"ה מל את לבבנו ומדוע נחשב שעם ישראל חזרו בתשובה מאהבה?!

ונראה לתרץ שהנה קודם הגאולה השלימה כתוב בנביא מלאכי ג' כד' שאלו הנביא נשלח **"להשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם"** וכתוב ברש"י שהכוונה

והותירך ה' אלוקיך בכל מעשה ידך

על ימות המשיח שאז לא יהיה חסרון בגשמיות ולכן כתוב **"בכל מעשה ידך"**, ואילו בפרשת כי תבוא מדובר על ברכה שתהיה בעת קיום המצוות עוד קודם ביאת המשיח שאז לא יהיה שלימות בגשמיות.

המשך חכמה מקשה מדוע בברכות שבתחילת פרשת כי תבוא כתוב רק **"והותירך ה' לטובה בפרי בטןך"** ואילו כאן בפרשתנו נכתב **"בכל מעשה ידך"!!** ועל פי דברי הרמב"ן ההבדל ושינוי הלשון מובן, כי כאן התורה מדברת

חיזוק עצום מהחזון אי"ש, היצר קשה מאוד אבל בהחלטה מוחלטת - **"ובחרת בחיים"** שאני בוחר רק בחיים, כך מנצחים את היצר!!!

* לעברך בברית ה' אלקיך ובאלתו אשר ה' אלקיך כרת עמך היום

אחשוורוש, כמו שכתוב **"קיימו וקבלו היהודים"** קיימו מה שקיבלו כבר, ומשמע מדברי הגמרא שרק בימי אחשוורוש קיבלו מרצונם.

כתב רש"י **"לעוברך בברית"** דרך העברה כדרך כורתי בריתות **מחיצה מכאן ומכאן**, ולכאורה לא היה כאן פעולה של חלוקה כלל לא בבהמות ולא בדם הבהמות?!

ומקשה ר"ת **בנדרים כה'** שהרי בפרשתנו כתוב שעם ישראל עברו ברית בערבות מואב בסוף 40 שנה לפני כניסתם לארץ ישראל? **ומתרץ ר"ת** שגם כאן זה נחשב שקיבלו את הברית בכפייה כי על פי דיבור ה' עשו את הברית, **והמשנה למלך בפרשת דרכים** דרוש **נבי** מקשה וכי מה שהיה על פי הדיבור הרי מ"מ לא היה כאן כפייה כפי שהיה בעת מתן תורה שכפה עליהם הר כגיגית?!

וכן כתב רש"י כאן בתחילת דבריו **"לעברך"** - להיות **עובר בברית**, ולא יתכן לפרשו כמו להעבירך אלא כמו לעשותכם אותם: ומבאר **השפתי חכמים** שכוונת רש"י **שאתה בעצמך** תהא **עובר** ולא על ידי אחרים, ומוסיף השפתי חכמים שלא יתכן שיעבירו את עם ישראל בברית כי אם כן יטענו עם ישראל **אנוסים היינו** ולא קיבלנו עלינו את הברית מרצון.

והמשנה למלך מביא דעת **אחרונים** שרוצים לחדש מזה הלכה, שאם אחד אנס וכפה את חבירו, אזי כל פעם בעתיד שיעשה עמו הסכם כאשר כוחו כבעבר זה עדיין נחשב להסכם בכפייה, כי עדיין חושש מהכפייה והאונס שעשה לו בעבר, אך הביא דעת **המהרי"ק שורש סג'** שחולק שאין לדמות בני אדם למעשי ה', שאכן אצל הקב"ה הכל כבתחילה דהיינו שהכפייה שהייתה בעת מתן תורה ממשיכה גם בברית שהייתה בערבות מואב בסוף 40 שנה,

והנה בגמרא בשבת פח' כתוב על הפסוק **"ויתיצבו בתחתית ההר"** אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם, אמר רב אחא בר יעקב מכאן **מודעא רבה לאורייתא** – דהיינו שיכולים ישראל לטעון קיבלנו את התורה באונס ולא ברצון, ומוסיף רבא ואמר אף על פי כן **חזרו עם ישראל וקיבלו מרצונם** את התורה מתוך ששמחו בנס הגדול בימי

וטהר לבנו - נצבים

זה הוכיח שהם שמחים בברית זו וכאילו הם בעצמם עוברים בברית ולא שמאלצים אותם לעבור בברית ה'.

אומנם אפשר לחדש יותר, שכשם שהוכחנו בפרשת כי תבוא שהברית שעשה ה' עם אברהם אבינו בברית בין הבתרים נמשכת ליצחק וליעקב, אם כן כאן עם ישראל **חידש מרצונם** שאת **טכס הברית** שהם עתידים לעשות בארץ ישראל **בהר גריזים ובהר עיבל**, כאילו מעכשיו הם כבר **מקדימים ומקבלים על עצמם את הברית** היא עוד קודם שנעשית, כי רצו מעצמם לשתף את משה רבינו בקבלת ברית זו, ולכן כתב רש"י "לעוברך בברית" **כדרך כורתי ברית שעוברים בין חצאי בהמה**, כי כאן קיבלו על עצמם **כאילו כבר חילקו את העם 2 חצאים בהר גריזים ובהר עיבל**, ויתכן שמשה הבין רצונם הטהור לקבל על עצמם להקדים כביכול קבלת הברית של הר גריזים ועיבל מכך שהתייצבו מסודר וכראוי וכדברי הספורנו.

ויתכן עוד שעצם הדבר שעם ישראל נבהל מהקללות כל כך עד כי **הוריקו פניהם** ואמרו **מי יכול לעמוד בקללות אלו**, זה הוכיח למשה רבינו **שעם ישראל הפך להיות עם**, כי כרגע הם היו **צדיקים גמורים**, ולא היה להם סיבה לחשוש מהקללות אלא אדרבא אליהם היה **לשמוח בברכות שאמור להתקיים בהם לפי מצבם עכשיו**, אלא הם **דאגו לדורות הבאים** וזה גדלותם ו**בדאגתם לדורות הבאים בזה תפארתם שהפכו לעם**, וכמו כן הם המחישו **לעצמם** כבר מעכשיו את **עוצמת הקללות** וכל שכן את **טכס הברית** של נתינת הקללות **שיתקיים בהר גריזים והר עיבל**, בפרט שיתכן שכל מצוות נתינת הברכות והקללות בהר גריזים ובהר עיבל זה בכדי להמחיש לכל יהודי את ממשות הברכות והקללות ככתוב "ראה נתתי לפניכם היום ברכה וקללה".

ולק בפורים קבלו ברצון לגמרי, כי האיום מהמן חלף, והם לא הסתפקו בהתחזקות ובתשובה ובצומות שעשו מתוך פחד המן, אלא כשרווח להם קיבלו מחדש התחזקות, והבינו שכל הכפיה לחזור בתשובה מפחד המן היה לטובתם, כמאמר הרמב"ם, **כופין אותו עד שיאמר רוצה אני** כי כל יהודי באמת רוצה להיות דבוק בה' ובתורתו כי זה הטוב האמיתי והניצח, ומלבד זה הכל הבל הבלים, וזה **הבינו עם ישראל אחרי נס פורים שכל הכפיה שה' מחייב אותנו להיות עבדיו זה חסד ה' ולא אונס**, ככתוב " **פורים על שם הפור ומה ראו על ככה ומה הגיע אליהם, קיימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הנלוים עליהם ולא יעבורו**", ותודה לידידי הרב **צבי קליין שליט"א** מאשדוד שבזכותו התחדד לי המיוחדות של קבלת עם ישראל בפורים, ובי"ה עיקר החידוש במאמר זה היה לעיני **שר התורה** שאמר ב"פ שזה נכון.

ללמדנו, שאנחנו יכולים להפוך כל חובה שמוטלת עלינו לקיימה על פי מצוות התורה, למהודרת!! **כביכול מתוך התנדבות ומתוך רצון עצמי**, ע"י **שנקיים אותם בשמחה ובהתלהבות ובטוב לבב**, ובכך נזכה להשריש לדורות הבאים כי טוב ה', ומתוקים מצוותיו וחוקיו, ותורתו מענגת עד כי כל עונג לא ישווה לה, וכך נזכה לדורות ישרים מברכים אמן ואמן.

**אתם נצבים כל איש ישראל

וגו' והוספתי על ימין חמש עשרה שנה שכן כתיב תהלים קמה "רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם".

מוכח ממדרש זה שתפילה זה לא רק בקשת תחנונים מבורא עולם, אלא למצוא איזה טענה וסמך מהתורה שמחמת טענה זו אולי מגיע לך חסד ה', כביכול לא רק לבקש רחמים אלא גם לעורר רחמים, ולכן גם לקין שהרג את אחיו הבל ולא שמע את מוסר ה' לפני הרצח, שהקב"ה הזהירו שלפתח חטאת רובץ, ובכל זאת מחמת טענה טובה הבנויה מפסוקים, הצליח קין ותפילתו זו השפיעה שירד לו חצי מהעונש.

אומנם איך שהמדרש מביא את תפילת חזקיהו הצדיק, משמע לכאורה שצדיק לא צריך לטעון טענות בתפילה אלא

כי עוצמת הקב"ה אינה משתנית ואינה נחלשת, משא"כ אצל בשר ודם שמצבו וכוחו משתנה א"כ בברית והסכם וקניין שנעשו זמן אחר הכפיה והאונס אין זה נחשב לקניין בכפייה ובאונס מחמת מה האונס והכפיה שהיו בעבר.

ומכל מקום קשה א"כ מה משמעות דברי רש"י כאן שעם ישראל **יעבור בעצמו** ולא ע"י אחרים שיעבירהו, וכפי הסברו של **השפתי חכמים שלא יהיה ברית בכפיה**, וגם **מהספורנו** משמע שכאן קיבלו ברצון את הברית וכפי שיורחב בדבריו לקמן, **וקשה** שהלוא מוכח מהגמרא שגם כאן נחשב לברית בכפייה וכדברי ר"ת שהיו חייבים לעשות ולקיים הברית על פי הדיבור – על פי ציווי ה'??

ונראה לתרץ על פי מה שחידשתי בפרשת כי תבוא וזכיתי שמצאתי אח"כ מפורש כן **ברלב"ג**, שהברית שהיה בערבות מואב הכוונה לברית שנצטוו והתחייבו לעשות בכניסתם לארץ ישראל שיתנו את הברכות והקללות בהר גריזים ובהר עיבל כמתואר בפרשת ראה, אומנם ראיתי **שאברבנאל** מקשה עליו כי משמע בתורה שקיבלו את הברית "היום" ביום פטירת משה??

אומנם יש לתרץ כפי שכתבתי בפרשה הקודמת יש 2 חלקים בברית יש **טכס הברית** שזה היה בדם בעת מתן תורה, ויש את תוכן הברית וההסכם הטוב והרע "דברי הברית" וזה היה הן בפרשת בחוקתי וגם כאן בסוף 40 שנה ביום פטירת משה, שכל עם ישראל כולו התייצב לשמוע את הברכות והקללות, וכפי שכתב רש"י שכששמעו את **צ"ח הקללות** נבהלו עם ישראל **והוריקו פניהם** ואמרו מי יכול לעמוד בקללות כאלו.

ואכן הברית כאן הייתה בכפיה כי היו חייבים לקבל על עצמם את הברכות והקללות, ולא הייתה להם אפשרות לחמוק מזה, וזה כביכול המשך של כפה עליהם הר כניגית, ובכל זאת עדיין יש כאן בחינה של קבלה מרצון למרות הכפיה, כפי שבמתן תורה עם ישראל אמרו "נעשה ונשמע" למרות שכפה עליהם הר כניגית (אם אכן אמרו זאת לאחר שה' **כפה עליהם ולא קודם**), וגם כאן הם קיבלו את הברית הברכות והקללות ברצון.

וכפי שכתב הספורנו שהיות וכולם בלי יוצא מהכלל באו והתייצבו לשמוע את הברכות והקללות "דברי הברית", **ועמדו מסודרים כראוי לפי הסדר** שהזכיר משה "ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל, טפכם נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך מחטב עציך עד שאב מימין", ולא באו בתערובת כנאלצים לשמוע, אלא הקפידו ודקדקו בלשונו של משה ועשו **טכס מכוונד ומסודר** כראוי,

ללמדנו, שאנחנו יכולים להפוך כל חובה שמוטלת עלינו לקיימה על פי מצוות התורה, למהודרת!! **כביכול מתוך התנדבות ומתוך רצון עצמי**, ע"י **שנקיים אותם בשמחה ובהתלהבות ובטוב לבב**, ובכך נזכה להשריש לדורות הבאים כי טוב ה', ומתוקים מצוותיו וחוקיו, ותורתו מענגת עד כי כל עונג לא ישווה לה, וכך נזכה לדורות ישרים מברכים אמן ואמן.

**אתם נצבים כל איש ישראל

במדרש רבה תחילת הפרשה כתוב: גדולה היא התפילה לפני ה': אמר ר"א רצונך לידע כוחה של תפילה, אם אינה עושה כולה **הציה היא עושה**, קין עמד על הבל אחיו והרגו יצאה גזירה בראשית ד' "נע ונד תהיה בארץ" מיד עמד ונתוודה לפני הקב"ה שנא' (שם) גדול עוני מנשוא, אמר לפניו: רבש"ע כל העולם אתה סובל ולעוני אי אתה סובל?? כתבת **מיכה** ז' "נושא עון ועובר על פשע" סלח לעוני שהוא גדול!!

מיד מצא חסד לפני הקב"ה ונמנע ממנו נע חצי הגזירה, שכן כתיב בראשית ד' "וישב בארץ נוד", מכאן אתה למד שגדולה התפילה לפני הקב"ה. **וכן חזקיהו הנביא** בשעה שא"ל ישעיה לחי "צו לביתך כי מת אתה", מיד "ויסב חזקיהו פניו אל הקיר" א"ל הקב"ה: שמעתי את תפלתך

וטהר לבנו - נצבים

צדיק ושימוח את כל הרבנים המלמדים בחדר רבנים שמחו מאוד בשבילו.

אבל שבוע שעבר ניגש אלי אותו צדיק וסיפר שלצערך **המחלה חזרה בפעם השביעית**, ואני כולי שבור על צערך הרב, ניסיתי מיידית לעודדו שיש לו **פעמים חזקה לנצח את המחלה** ולהמשיך לחיות, אבל כל היום ליבי היה עליו.

וכאמור בכניסת שבת חשבתי עליו שאולי יתפלל לה' בתפילה שיש עמה מחשבה וטענת עומק מהמקורות שכך יצליח למצוא חן וחסד בעיני ה' שיתמלא עליו רחמים וירפאו רפואה מושלמת, והנה צץ בפי הפסוק **"שבע יפול צדיק וקם" – משלי כד'**.

ואכן רבי יהונתן מרדכי הוא צדיק אמיתי, כי למרות יסוריו הקשים שאי אפשר לתארם, ולמרות צער ויגונו בכל פעם שחזרה לו מחלתו, בכל זאת קיבל את היסורים באהבה, והצדיק את בוראו למרות הניסיון שלא כולם עומדים בכך בהצלחה, ולכן מתאים שישתמש בפסוק זה לבקש רחמים מהבורא שירפאו רפואה שלימה לאחר שכבר נפל 7 פעמים, שיותר לא יוסיף ליפול אלא יקום ממחלתו לחיים טובים ארוכים ולשלום.

כמו כן חשבתי שישתמש במה שכתוב בנביא **ישעיה מג'** שלמרות חטאי עם ישראל והגזירות שהקשות שהיו אמורות לחול עליהם כטענת המקטרגים בעת קריעת ים סוף **"הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה"** ומדוע עם ישראל שגם עבדו עבודה זרה במצרים יהיו ניצולים, אבל הקב"ה עונה על כך **"כי אני ה' אלקיך קדוש ישראל מושיעך נתתי כפרך מצרים כוש וסבא תחתיך"** דהיינו שה' שם את המצרים שימשו כופר נפש, שהמצרים טבעו בים וכפרו על עם ישראל.

וכן פעל ה' לכפר על עם ישראל שסנחריב נלחם בכוש וסבא וכבשם והם שימשו כופר נפש לכפר על חטאי ממלכת יהודה בימי חזקיהו הצדיק, והסיבה היא כתובה בפסוק הבא **"מאשר יקרת בעיני נכבדת ואני אהבתיך ואתן אדם תחתיך ולאמים תחת נפשך"**.

ואכן מפסוק זה מוכח שלא רק על כלל עם ישראל יש את אהבת ה' המיוחדת שמכפר על ידי כופר נפש, אלא גם על **יהודי יחידי** מפורש שיש אהבת ה' שעושה עבורו כופר נפש ששם **אדם תחתיך ואפילו גויים רבים** יהיו כופר נפש תחת נפשך של יהודי יחידי.

ואנא מציבור הלומדים היקרים מפז, אנא מכס הרבו תחינה ובקשה בבכי ובתחנונים בדמעות עבור הצדיק הרב **יהונתן מרדכי בן לִפְהָ אהובה** שיזכה לרפואה שלימה וגם אתם בכוח הרבים תתפללו ותזכירו נקודות הזכות שהזכרנו קודם שבכוחכם ימצא חן וחסד בעיני ה' ואכן יהיה לו רפואה שלימה ושיזכה שיקויים בו הפסוק **שבע יפול צדיק וקם אמן ואמן**.

ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך - ואתה תשוב ושמעת בקול ה'

את חטאינו, על ידי חרטה וצער הלב, והיות ואין חובה לעשות כן כי נמחו פשעינו לכן זה יחשב כזכות עבורנו גם בימים שבהם אין חפץ, כשם שכתוב בגמ' **שבת יב'** שרבי ישמעאל כתב בפנקסו **שכשיבנה בית המקדש יביא חטאת שמינה על חטא שהטה בשוגג את הנר בשבת,**

וכן כפי שהבאתי בפרשת צו על המדרש רבה ט' ז' **שלעתיד לבוא - כשמישיח יגיע, כל הקורבנות בטלים חוץ מקורבן תודה**, והקשה רבי **חיים זייציק** שהרי לעתיד לבוא אין יותר צרות מדרש רבה כג' א' ואולי כי גם בטל ייצר הרע, ואם כן על מה יביאו קורבן תודה???

ותיץ הגאון רבי חיים, שלעתיד לבוא יבינו איזה חסד ואיזה טובה היה להם במקרים הקשים והצרות שהיה להם בימי הגלות קודם הגאולה, ועל זה הם יביאו קורבן תודה לעתיד לבוא!!!

רק לבקש רחמים מה', **אומנם** באמת גם חזקיהו בתפילתו מופיע בנביא **ישעיה לח'** לכאורה לא רק ביקש רחמים אלא גם טען טענה להקב"ה ככתוב: **"ויאמר אנה ה' זכר נא את אשר התהלכתי לפניך באמת ובלב שלם והטוב בעיניך עשיתי ויבך חזקיהו בכי גדול"**, ובעצם אין כאן רק בקשת רחמים אלא חזקיהו עורר רחמים בטענה שבכיכול מגיע לו חסד בזכות מעשיו הטובים?!

אבל יתכן שחזקיהו באמת לא היה זקוק לכך כי באמת צדיק מספיק שירצה וכבר הקב"ה יעשה רצונו, וכפי שהביא המדרש הכתוב **"רצון יראיו יעשה ואת שעוותם ישמע ויושיעם"**, אלא יתכן שתפילתו זו הייתה כביכול עם חשבון הנפש קודם מותו איך חי את חייו ומה עליו לתקן קודם מיתתו שעל פי הנבואה עליו למות בו ביום, והתברר לו שהוא צח ונקי שכל כולו קודש ולבו נשבר בתפילה למה ימות ולא ימשיך לחיות להספיק לקיים עוד מצוות.

וקצת נפלאתי מה **עניין תפילה לפרשת נצבים??** כי בדרך כלל המדרש מביא דרשות שגם אם הם נראים כאילו לא קשורות לפרשה, בכל זאת בסוף מוצאים איזה קשר ושייכות, אבל כאן לכאורה לא מצאתי כלל.

וברוך ה' מצאתי בילקוט **מעם לועז** שהרגיש בשאלה זו, **ותירץ** ששייכות העניין הוא, שיש **מעלה בתפילה מה שאין בתורה** שכן **לא כל אדם זוכה לתורה** כמו שאמרו **"אלף נכנסים למקרא, מאה למשנה, עשרה לתלמוד ואחד יוצא להוראה"** ויקרא רבה ב', **אבל תפילה לכל מסורה**, שכל אחד ואחד יכול לשפוך שיח לבו לפני בוראו.

ועוד שתורה תלויה בישוב הדעת כמו שאמרו חז"ל שמעתתא בעי צילותא כיומא דאיסתיוא דהיינו ההלכה צריכה צלילת הדעת כמו יום בהיר, ואילו **התפילה אדרבה כל מה שאדם שרוי במצוקה יותר כך תהיה תפלתו יוצאת ממעמקי הלב**, וזהו מה שאמרו חז"ל כששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים ובכללו מיתת הצדיקים ואמרו מי יכול לעמוד באלו אמר להם משה **"אתם נצבים היום כולכם"** שכן **כולכם ראויים להתפלל** ולבקש רחמים מהקב"ה **ואין הדבר מסור רק לצדיקים שבדור**.

וקצת רמז לדבר שמצאנו לשון **ניצב** כלפי **תפילה אצל חנה** בנביא שמואל **"ותאמר בי אדני חי נפשך אדני אני האשה הנצבת עמכה בזה להתפלל אל השם"**, ואכן מפסוק זה גם נלמד שאסור לישוב בדי' אמות של המתפלל.

ועם כניסת השבת בעת קבלת שבת חשבתי רבות על ידידי הצדיק הרב **יהונתן מרדכי בן לִפְהָ אהובה** שהוא מלמד בת"ת, **וצדיק זה חלה במחלה האיומה** והסירו לו את המחלה בנייתוח ושוב חזרה לו המחלה ושוב הסירו לו אותה כך **שכבר חלה 6 פעמים במחלה** ועבר ניתוח כל פעם ועברה לו המחלה לפי שעה, ולפני מספר חודשים היה חשד שחזרה לו שוב המחלה בפעם השביעית אבל לאחר בדיקת רופא מומחה התברר שאין לו שום מחלה, וכמה שמח אותו

כתב הרמב"ן שפסוק זה מדבר על **ימות המשיח**, וה"מילה" הנזכרת כאן היא **מילת הלב** הוא שלא יחמוד ולא יתאוה לרע, אלא **ישוב האדם** בזמן ההוא **לאשר היה קודם חטאו של אדם הראשון**.

וזהו שאמרו רבותינו **שבת קנא'** שיגיעו **שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ קהלת יב א**, אלו **ימות המשיח**, שאין בהם **לא זכות ולא חובה** כי בימי המשיח לא יהיה באדם חפץ ורצון לתאוה אבל יעשה בטבעו המעשה הראוי, ולפיכך אין בהם **לא זכות ולא חובה**, כי הזכות והחובה תלויים בבחירה והתאוה לרע.

ולולי דברי הרמב"ן היה מקום אולי לפרש שאכן אין עבירות, אבל כל יהודי ישוב בתשובה על חטאיו בעבר, ולמרות שהקב"ה מוחה את פשעינו ולא יזכור את חטאנו בעת הגאולה, אבל מעצמנו נשוב ונתקן

וטהר לבנו - נצבים

והתברך בלבבו שלום יהיה לי כי בשרירות ליבי אלך

שגמלה חסד והיא מתה באכזריות ממיליון עקיצות של דבורים, ועוד מעשי זוועה אחרים שעשו רח"ל, כי כאשר יש עוות מוסרית האדם מידרדר למדרון עמוק בלי לחשוב רגע טעיתני!! אוי חוטא אני!!! אלא לבו מפעיל שרירים חזקים ועוצמתיים!! אין בו מקום יותר לתיקון הדרך.

נבעת לומדי בנביא **יונה פרק ג'** עם תלמידי היקרים והנפלאים **"כיתות ז' בת"ת תורת אמת"** בני ברק, למדנו את הכתוב שאנשי נינווה שנבהלו מאוד מדברי יונה שעוד 40 יום נינווה מתהפכת, והם קראו צום והלבישו שקים והתפללו לה' שיציל אותם מהגזירה הרעה, אבל אומר **המלבי"ם** הם לא חזרו בתשובה עד שהמלך דרש זאת מהם, ולמרות שהרד"ק אומר **שגזר עליהם להתהפך כי חטאו כסדום ועמורה**, בכל זאת אומר **המלבי"ם** אנשי נינווה לא חשבו שיש להם על מה לחזור בתשובה.

זזה פלא שהרי כתוב **ברד"ק** שאפילו החריו ביתם מחמת הקורה הגזולה שהעמידה את ביתם, ומדוע היו בטוחים שהם צדיקים גמורים ולמרות פתחה של גהינום שהרי האמינו שהעיר תתהפך בכ"ז לא חשבו שיש בידם עבירות?? **אלא** היות והם בנו את חייהם בערכים של כביכול צדק ויושר והגינות כאנשי סדום וכאמור, לכן נסתם ליבם כשריר ולמרות הגזילות הם היו אטומים לחזור בתשובה על פתחה של גהינום, ולכן גם הזהירם הקב"ה למרות שהם גויים כפי שהזהיר אנשי המבול שמלאה סאתם כמבואר בתחילת יונה במפרשים.

והנה כשחזרו אנשי נינווה בתשובה כתוב **"וירא האלקים את מעשיהם כי שבו מזרכם הרעה**, וינחם האלקים על הרעה אשר דבר לעשות להם ולא עשה", וחקרנו עם התלמידים היקרים מה הכוונה **"מעשיהם"**, הרי הכי חשוב תשובת הלב ככתוב במשנה בתענית **"קרעו לבבכם** ואל בגדכם ושוברו אל ה'!!"

וענה תלמידי היקר מאוד **יונתן שוקרון נ"ו** שהכוונה **"מעשיהם"** לכך שהחריבו את בתייהם בכדי להחזיר את הקורות שגזלו, שמעשה כזה חשוב יותר מתשובת הלב, **והוסיף** עוד תלמידי היקר **יעקב שמואל לנדא נ"ו**, שלפי זה מובן שה' גזר שנינווה תתהפך ואז מלבד חורבן הבתים גם ימותו כל החי בנינווה כפי שמתו אנשי סדום ועמורה, לכן הם הפכו את ביתם לחרבה בכך שהוציאו את הקורות, ממילא נתקיים **"נינווה נהפכת"**, והיות ועשו תשובה הקב"ה הסתפק בזה, ובדומה קצת למהלך זה כתוב במלבי"ם.

ונראה, שאנשי נינווה חזרו בתשובה בקיצוניות לכפר על הקיצוניות שלהם באטימות לבם, ולכן למרות שעדיין לא הייתה תקנת חז"ל **סוכה לא'** שהגזלן ישלם דמי הקורה ולא יחריב את ביתו, מפני תקנת השבים, בכל זאת כל בעל דירה היה מרצה את הנגזל לשלם אפילו כפול מעלות הקורה העיקר לא להחריב את ביתו.

ובכל זאת אנשי נינווה הלכו בקיצוניות והחריבו ביתם מתוך תשובה אמיתית, כי מאסו בקורה שהזכיר את הגזלה ולא היו מסוגלים להתקרב ולהנות ממה שהעבירה הייתה קשורה אליה, ולכן הקב"ה נהנה מתשובתם העוצמתית וניחם על הרעה, והסכים להמיר הפיכת ביתם במקום להפוך את כל נינווה לגמרי.

וכך גם כאשר יש קיצוניות של אשה סוטה שמתה ברשעותה, חייבים כל הרואים לנהוג בקיצוניות בכדי להתעורר באמת שמא גם בהם יש את הנגע שאינם מבחינים שליבם אטום לתשובה כאותה אשה סוטה, ושמה גם הם עוותו דרכי מוסר עד שנשחתו לגמרי, ורק על ידי קיצוניות יש זעזוע הלב שמשוגל לפתוח גם לב אטום שכולו שריר רע, ובקיצוניות יתרכז לבבו ויחזור בתשובה.

מצב קיצוני ומסוכן ביותר הוא, שאדם מאבד את דרכו, כי יש רשעים שהם מלאים חרטה, אבל רשע שסבור שצדיק הוא ואינו אשם על כל פנים שלא מגיע לו עונש – זה הכי גרוע וזה הכי מסוכן שעליו הקב"ה מזהיר **דברים כט, יח** שאותו רשע **"בשומעו את דברי האלה והתברך בלבבו שלום יהיה לי כי בשרירות ליבי אלך** למען ספות הרווה את הצמאה – לא יאבה ה' סלוח לו, **כי אז יעשן אף ה' וקנאתו באיש ההוא, ורבעה בו כל האלה** הכתובה בספר הזה, גפרית ומלח שרפה כל ארצה לא תזרע ולא תצמח ולא יעלה בה כל עשב **כמהפכת סדם ועמרה** אדמה וצבויים אשר הפך ה' באפו ובחמתו".

והנה בפרשת נשא **כתב רש"י**: למה נסמכה פרשת זיזר לפרשת סוטה? לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה זיזר עצמו מן היין שהוא מביא לידי ניאוף ע"פ הגמרא סוטה ב'. וקשה מדוע דווקא על עבירה של סוטה מצאנו את המושג הרואה זיזר עצמו?! ולא מצאתי זאת על העבירות אחרות?!

ייתכן שכאן יש מצב מאוד מסוכן, כי כאן מדובר שאשה הסוטה עשתה עבירה חמורה, והיא נתפסה והובאה לבית המקדש ושם במעמד מיוחד היא שומעת מהכהן שאם היא לא תודה על העבירה שהיא עשתה אזי **בטנה תתפוצץ** והיא תמות **בניבול קשה ובביזיון מחפיר**, ובכל זאת **אותה אשה חוטאת ולא מודה, הייתכן???** וכי מתאבדת לדעת היא?? ועוד איבוד לדעת במיתה הכי קשה והכי מנוולת!! היתכן?? **וכמו** כן מדוע באשה סוטה כתוב **"תשטה אשתו ומעלה בו מעל"** ולא כתוב שחטאה ומעלה בה' ובתורתו?!

ייתכן, שאשה זו שמסכימה למות ולא להודות, היא לא אשה שיצרה תקף עליה, כי אשה כזו מוחקת הנאת העבירה בתשובה והכנעה בפני בורא עולם ולא תוסיף חטא על פשע שימחק שם ה' במים, אבל אשה זו שמסכימה למות וכביכול יקוב הדין את ההר, ולא איכפת לה מכלום, זו אשה שחטאה לא בגלל תאוה ובאמת לא התכוונה לחטוא נגד ה' כי בליבה כביכול יש יראת שמים, אלא היא כועסת על בעלה מכל מיני סיבות, ולכן היא מעלה מעל בבעלה כנקמה ועונש או כביכול לחנך אותו, או כי בעלה פגע בכבודו, לכן היא נקמה בו דווקא – **"מעלה בו מעל"!!**

ייתכן, שאשה כזו, לא מודה באשמה, היא לא סבורה שהיא נטמאה, היא חושבת שה' מבין אותה ומסכים בדרכה היא, כדרך הרבה חוטאים הסבורים שהעבירות שלהם מצוות הם וזה רצון ה' האמיתית!!! וגם בשערי מוות היא לא שבה בתשובה, ואכן היא מתה מתוך רשעותה בניבול עצום, ועדיין סבורה היא שהיא צודקת ומאשימה את כל העולם.

ואכן זו הייתה גם חטאת סדום ועמורה שחשבו שהם אנשי מוסר וצדיקים והם תלמידי אברהם אבינו, וכפי שכתבתי בפרשת וירא, שכתוב **באבות פרק ה' משנה י'** **"האומר שלי שלי ושלך שלך, זו מדה בינונית, ויש אומרים, זו מדת סדום"**.

ופלא עצום איך לתנא קמא במשנה, זו דרך בינונית ורגילה, ולדעה השנייה זו מידת סדום! שהיו רעים וחטאים לה' מאוד, איך יתכן שינוי חד כל כך בדעות התנאים??!

ייתכן, שאנשי סדום ברגע שקיבלו על עצמם מוסריות כביכול טובה אבל מעוותת כי לא לחמול על דלים זו מידת אכזריות, ועוד טענו שהם תלמידי אברהם אבינו שאמר **"הרמתי ידי אל ה' אם מחוט ועד שרוך נעל, ואם אקח מכל אשר לך, ולא תאמר אני העשרתי את אברם"**, מזה בעיוותם הוציאו השקפה ודרך חיים כביכול מוסרית וטובה, שכל אדם יחיה ממה שיש לו ולא על חשבון השני, אפילו לא חוט פשוט כלום לא מהשני, בקיצור **שלי שלי ושלך שלך!!!**

אבל ממוסריות מעוותת מגיעים גם הידרדרות מוסרית קשה, כפי שאנשי סדום מרחו בדבש את בתו של לוט

וטהר לבנו - נצבים

ולא אתכם לבדכם אנכי כרת את הברית ואת האלה

ובעצם רש"י הקודם הביא משפט זה, על שר המשקים שהזכיר את יוסף בפני פרעה שיודע לפתור חלומות, אבל ניסה להזיק לו בכך שביזהו שהוא נער עבד עברי, וזה כביכול טובה שיש בה הרס, ולא רק חצי טובה בלי להרוס.

אבל הקב"ה שחפץ להטיב לעם ישראל, דואג לכל דורות עם ישראל שיהיו יראי שמים ודבוקים בה', ולכן הקב"ה מדגיש שעוצמת הברית היא לא רק לדור הנוכחי שיגיעו לשלימות ולכן עשה עמם ברית, אלא הברית עם הקב"ה שהוא עוצמת ההסכם הדבקות בה', הוא כוח נצחי שישפיע לכל הדורות עד ביאת המשיח, כי טובת הקב"ה מושלמת היא ונצחית, וכפי שנראה במאמר הבא.

ורצונו יתברך שגם אנחנו נקפיד לעשות טובה מושלמת בלי הפתעות שיחסר משהוא, אלא להשלים את כל הפרטים עד הפרט האחרון, ולכן אין המצווה נקראת אלא על שם גומרה, וכמו כן עלינו להתעלות על כל האינטרסים ולעשות טובה מכל הלב שזה טובה מושלמת, רק להטיב לשני ולא להנאת עצמך, כפי שהקב"ה כל כוונתו אך ורק להטיב לנו בלי שום נגיעה, כי הקב"ה לא זקוק לתורה ולמצוות שלנו, אלא רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות.

ברית והאלה - למען הקים אתך היום לו לעם והוא יהיה לך לאלקים

וכך טוען הקב"ה נכון שאדם צריך לנשוא עול תורה בנעוריו, ועבודת ה' מכוונה עול מלכות שמים, אבל הקב"ה רוצה שנעבדו מתוך שמחה והתעלות ורוממות הנפש, כך שיקל עלינו ולא נרגיש שהתורה והמצווה הם טרחה עצומה ועונש תמידי.

והדוך לקיים את כל התרי"ג מצוות ולהיזהר מכל הלאווין והאיסורים, וגם להתמיד בתורה מתוך שמחה כנדרש בכתוב שהקללות הם "תחת אשר לא עבדת את ה' בשמחה", זה על ידי שנתמיד לספר בתהילות ה' ולספר תהילתו תמיד, ומתוך הכרת הטוב, נשמח לעבוד את הקב"ה ולדבוק בו תמיד, לא כעול אלא כתאוה שנגיע למשכינו אחר כך נרוצה.

וברוך ה' מצאתי מפורש כן בספר החינוך מצווה שכה' שזכור הניסים הגדולים שעשה הקל ב"ה לאבותינו במדבר בצאתם ממצרים, ומתוך זכירת נפלאותיו שעשה עמנו ועם אבותינו ניזהר במצוותיו ב"ה, ונהיה ראויים לקבלת הטובה מאתו, וזהו חפצו ברוך הוא שחפץ להיטיב.

ואכן המטרה העיקרית של הקב"ה היא להטיב עם עם ישראל, ולכן הטיל הקב"ה עלינו חובה לספר בנפלאותיו תמיד, ועלינו להתבונן בהשגחה העליונה שמסובב אותנו בכל יום, כי כך נגיע להכרת הטוב, ורצון לכבדו ולעובדו מתוך שמחה, וגם מתוך יראת הרוממות ככתוב בפרשת כי תבוא "אם לא תשמר לעשות את כל דברי התורה הזאת הכתבים בספר הזה ליראה את השם הנכבד והנורא הזה את ה' אלקיך".

ראשיכם שבטיכם זקניכם ושוטריכם כל איש ישראל

לומד תורה ומשכחה, עד שניתנה לו במתנה, שנאמר: "ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו".

אלא יתכן שהכוונה, שיהושע התייגע מתוך התבוננות שהיה מסדר ספסלים בבית המדרש, וכמשרת משה ותלמיד החכמים, לכן זכה להעריך יותר את לומדי התורה, לעומת משה לא התבזה על לימוד התורה.

ארזים הרשעים שאין טובתן שלימה (רש"י בראשית מא' יב') שנים לא הבנתו זאת כראוי, שלכאורה עליך לומר תודה גם על חצי טובה, ואולי יהיה קל לך להשיג את החצי טובה החסרה בקלות יותר מאשר להשיג טובה שלימה? ואם כן מה בכך שאין טובתן שלימה?

אבל עכשיו הבנתו, כי הנה ארה"ב עזרה לעם באפגניסטן, שיהיה להם חיים חופשיים יחסית, במשך 20 שנה נלחמו עבורם נגד הטרור של הטליבאן, ועוד דרשו מישראל לסמוך עליהם גם במחיר סיכון תושבי ישראל לטרור, בטענה תראו איך אנחנו ארה"ב דואגים לשלום אזרחי אפגניסטן ונלחמים עבורם שנים רבות נגד הטרור, מכספנו ועל ידי טובי חיילנו.

ובפתאומיות ארה"ב עזבו בחיפזון, וכל הנשק הרב שנתנו להילחם נגד הטרור, נפל בפרי בשל לארגון הטרור הרצחני טליבאן שבעצם ישתמש בטובתן של האמריקאים בעוצמה נגד עמם – נגד העם האפגני, (ויתכן שבסופו של דבר בהמשך זה עוד יופנה נגד ארה"ב עצמה).

ומדהים שארה"ב לא טרחה אפילו להשמיד את הנשק לפני עוזבם למרות שידעו מה ההשלכות, אלא חשבו רק על עצמם, ולא על מה שכביכול נלחמו לעזור במשך 20 שנה,

מטרת הברית והאלה – הקללות, כפי משמעות הפסוקים, הם בשביל לדרבן את עם ישראל להיות דבוקים בה', ולא לעזבו חלילה, וכפי משמעות הפסוקים, שכל זה בכדי שנזכה לארץ ישראל בגאולה ולכל הטובות והברכות, כפי שנשבע הקב"ה לאבות הקדושים, אברהם יצחק ויעקב, מאז בחר בנו להיות עם ה'.

אומנם כאשר למדנו עם תלמידי היקרים מכיתה ז' בת"ת תורת אמת בני ברק, מצאנו כתוב בנביא ישעיה מג' נא' "עם זו יצרת לי תהלתי יספור", ומפרש רש"י "עם זו יצרת לי" - למען תהלתי יספור, ונפלאותי מאוד, וכי הקב"ה הקים אותנו לעם בשביל שנספר תהלתו? והרי הקב"ה מעיד בפסוק בפרשתנו שהמטרה שהקב"ה הקים אותנו לעמו, היא בכדי שנדבוק בו ובתורתו ושנזכה לטובה המושלמת?

ובכלל יש לתמוה, וכי הקב"ה זקוק שנשבחו? ובפרט שאנו בשר ודם קרוצי חומר!!! והקב"ה עניו הוא ובוודאי אינו מחפש שנכבדו כמטרה עיקרית!!!

אלא התשובה היא, על פי הפסוק הבא (נב') בנביא, שכתוב "ולא אתי קראת יעקב - כי יגעתי בי ישראל", שביאר המגיד מדובנא נפלא ע"פ משל שהסבל טרח כשהעלה את המזוודה לסוחר היהלוה מים, והסוחר נבהל בראותו את גודל המאמץ, וטען לסבל שאם טרחתה מאוד סימן שהתבלבלת במזוודה ולא הבאת את מזוודתי הקלה שיש בה סך הכל מספר יהלומים עטופים בקפידה, שכל משקלם זעיר.

כתב רש"י החשוב תחילה, ובירושלמי הוריות פ"ג ה"ה כתב דבר פלא, שמשה שלא נתייגע כיהושע בתורה, לכן הקדים ראשים לזקנים!!

ולכאורה הדברים תמוהים, שהרי משה רבינו התייגע בתורה מאוד, כפי שמובא בנדרים לח' א"ר יוחנן: בתחילה (כל 40 יום כמובא בירושלמי הוריות ג' ה' שמשה היה

וטהר לבנו - נצבים

ניצבים – וילך

ואומר להם משה לא רק שכשאתם מצוינים שומעים מוסר קשה ולא נפלתם ברוחכם מכך, אלא **"וילך"** - אתם גם תתקדמו מכוח יראת העונש שנוסף על עבודה מתוך אהבה, ותזכו להאזין לעתידות למו ותזכו לכל הברכות, ולחזק חזק ונתחזק.

אחרי שמשה השמיע 98 קללות לעם ישראל, אמר להם אתם שמעתם את הקללות כשאתם **"נצבים"** בלי חטא, כמו תלמיד מצוין שאת המוסר הקשה על התנהגות לא טובה הוא שומע דווקא כשהוא מצוין ככה הוא לא מרגיש מאויים כל כך, שהרי הוא יודע שהוא כרגע מצוין.

נצבים כולכם וגרך מחוטב עציך עד שואב מימך

עכ"פ, מדוע משה רבינו לא הסכים לגיירם?? ומדוע בכל זאת היה עליהם להיות נצבים יחד עם כל עם ישראל, הרי לא גיירו אותם??

כתב רש"י, מחוטב עציך - מלמד שבאו כנעניים להתגייר בימי משה כדרך שבאו גבעונים בימי יהושע, וזהו האמור בגבעונים "ויעשו גם המה בערמה" ונתנם משה חוטבי עצים ושואבי מים:

ובספר משכיל לדוד פירש משה לא קיבלם לגרים מושלמים, כי התגיירו מתוך יראה לכן הפרידם משה משאר הגרים המוזכרים קודם בפסוק, כי אין גירותם מושלמת, אבל לפי שיטתו קשה מדוע כעסו הזקנים על יהושע הרי משה גם גיירם, וכפי שטען השגור אריה הנ"ל?

ובספר שפתי חכמים כתב שמשה לא קיבלם, דהיינו לא גיירם, ובספר **גור אריה**, מוכיח שמשה לא קיבלם, שאם כן גיירם מדוע בימי יהושע (יהושע ט' יח') עם ישראל התלוננו נגד הנשיאים שגיירו את הגבעונים, הרי גם משה רבינו עשה כן, וקודם כיבוש היה מותר לגייר את גויי הארץ למרות שהם מ7 אומות, ובכל זאת משה רבינו לא הסכים לגיירם, א"כ מובן שכעסו מדוע הזקנים הסכימו לגייר, ובפרט שלדעת הגור אריה האיסור **"לא תחיה כל נשמה"** התחיל בעת שעברו את הירדן ולא קודם.

אבל בשבת זו התעורר בי מחשבה, אולי אכן הם לא התגיירו כי משה לא גיירם, ובכל זאת הם היו נצבים לקבל הברית והאלה יחד עם עם ישראל כולו, כי משה אמר **"ולא אתכם לבדכם אנכי כרת את הברית הזאת ואת האלה הזאת, כי את אשר ישנו פה עמנו עמד היום לפני ה' אלקינו ואת אשר איננו פה עמנו היום"**,

אומנם מצאתי הוכחה שאפילו בזמן שנכנסו לארץ ישראל עדיין היה מותר לקבל גרים מז' אומות, ואולי האיסור לא תחיה כל נשמה מתחיל רק לאחר החלטה על מלחמה, כפי שכתוב **במדרש רבה דברים ה' יד' מי קיים הפרשה הזאת - דהיינו לדרוש בשלום לפני מלחמה!! יהושע בן נון**.

ופירש רש"י שהברית גם עם הדורות הבאים שעדיין לא נולדו, **ובשפתי חכמים** כתב שהנשמות של הדורות הבאים היו נצבים שם, ואולי לכן משה רבינו הכניס את הכנענים ששימשו חוטבי עצים ושואבי מים, למרות שלא גיירם, כי עם ישראל יתפלא וכי מה הם עושים פה עמנו?? הרי הם גויים ולא יהודים??

ממשך המדרש א"ר שמואל בר נחמן מה עשה יהושע, היה **מפרסם בכל מקום** שהיה הולך לכבוש והיה כתוב בה: מי שמבקש לילך ילך לו, ומי שמבקש לעשות שלום יעשה, ומי שיבקש לעשות מלחמה יעשה, מה עשה הגרגשי פנה והלך לו מלפניהם, ונתן לו הקב"ה ארץ יפה כארצו זו אפריקה, **הגבעונים שהשלימו עשה להם יהושע שלום**, אבל 31 מלכים שבאו להילחם עמו הפילם הקב"ה בידו מניין שנאמר (דברים ג) **"ונכהו עד בלתי השאיר לו שריד"**.

אבל בכך המחיש משה לעם ישראל שהברית היא גם עם הדורות הבאים ולא רק עם אלו החיים פה היום, ורצונו של משה היה שתראו ששואבי המים וחוטבי העצים שכרגע לא גיירתי אותם בכל זאת כמוהם יתגיירו בערמה בימי יהושע ולמרות שהטעו את עם ישראל, גם הם נצבים בברית ה' ובאלתו, כי גם הם חייבים לקיים את מצוות ה', למרות גירותם שבאה ברמאותם את הזקנים בימי יהושע.

ושבת עד ה' אתה ובנך

שאחריות גדולה עליו, לא לחטוא כי בכך הוא מקלקל את הדורות הבאים היוצאים ממנו, וזה יהיה באחריותו ובאשמתו, **וכן** להיפך אם יתחזק ולא יחטא וישתדל לא רק למענו אלא גם שלא יגרם בגללו חולשה לדורות הבאים אלא אדרבא חיזוק בזכותו לדורות הבאים, אם כן יזכה שכל הדורות הבאים אחריו יזכוהו בכל מצווה שהם עושים ושכרו הרבה מאוד מאוד.

כתב הרמב"ן שתקבל עליך שאתה ובניך והדורות הבאים אחרך תקיימו את התורה, **ומקשה מרן ראש הישיבה זצ"ל** וכי היכן מצאנו שזה תנאי מתנאי התשובה שהוא אחראי גם לבניו ולדורות הבאים שיקיימו את המצוות, ורק מצאנו **בריי"ף ביומא פח'** שאחד ממעכבי התשובה זה שלא מוחה בבנו היוצא לתרבות רעה, אבל לא מצאנו שחייב לקבל על עצמו שבניו ישובו עמו??

ועל פי רעיון זה מתורץ עוד שאלה שהקשה מרן רה"י זצ"ל, שמשמע **מפרק ל' פסוק י'** **"כי תשוב אל ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך"** שחובה לשוב בתשובה אפילו נוטל נפשך, **והקשה מרן**, שרק על 3 עבירות חייבים למסור נפש ולא על מצוות תשובה?

ונראה לבאר שהחובה בתשובה היא, שיתקיים בו כפי שנכתב **בבראשית יח' יט'** על אברהם אבינו **"כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת אחריו, ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו"**, דהיינו שעל יהודי לדאוג שיעשה הכל שבניו יחזרו בתשובה, דהיינו שלא שיראה דוגמא אישית חיובית לילדיו, שדרך התורה מתוקה היא, ושיסגור כל פתח ליצר הרע שלא יהיה בביתו, וישקיע את כל לבו לתמורה הולמת לילדיו שיקל להם להתנתק מתענוגי היצר הרע שהורגלו להם.

אבל נראה שאכן אין חובה למסור נפש על תשובה, אבל החזרה בתשובה חייבת להיות בחרטה גמורה וברצון למסור נפש עבור הקב"ה, כפי שאמר רבי עקיבא כל ימי הייתי משתוקק מתי אקיים **"ובכל נפשך"** - אפילו נוטל נפשך למען הקב"ה, כפי שאכן זכה בכך בסוף ימיו, והמצווה כאן הוא התשוקה כפי שהיה לרבי עקיבא למות על קידוש ה' על ניסיון של אחד מג' עבירות חמורות, או על גזירות דת כפי שהיה אצל ר"ע, ולא למסור נפש על תשובה.

ויתכן שזה גם כלול בכוונה אתם נצבים כולכם וכפי המשך הפסוק שהכוונה גם לדורות הבאים, דהיינו שכל יהודי ידע

**"חדש נא" שנה חדשה זו, באור האמונה והתורה וחיזוקי
היהדות והקדושה, שיהודים רבים יזכו לשנה טובה וטהורה
ע"י תרומתך לספרי "וטהר לבנו"
מהדורה חדשה 6 כרכים!!!**

ואנא התפללו על כך שאזכה להדפיס בקרוב ממש בס"ד מהדורה זו אמון.

דמי קדימה במחיר עלות – כ 150 ש"ח.

הנצחה = עמוד 100 דף 200 פרשה 2850 כרך 27000

כל המהדורה 140,000 – 5 הכרכים

**קדימה "קח חלק בזיכוי הרבים העצום" - רבים
הציל מעוון!!!**

מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי שליט"א !!! כתב הסכמה מיוחדת לספר,

ומרן בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות: וטהר לבנו בתורתך ודבק לבנו
במצוותיך ויחד לבנו לאהבה וליראה את שמך.

****כי הוא חידוש עצום וחיזוק אדיר לשבת ולנשמה**

יוחנן ריינר 106855@gmail.com [0527120333](tel:0527120333)

התורמים – הראשונים לדבר מצווה

כרך שישי "מועדים" נתרם

ע"י הרב מיכאל נודל שליט"א משיקגו ארה"ב
לע"נ זקנינו הצדיק משרידי נאוורדוק רב אהרן צבי נודעל זצ"ל

ר' חיים זיגלבוים שליט"א בן הרב שמואל זצ"ל מארה"ב מנדב פרשת "פנחס".
ידידי הראל דנינו מנדב פרשת "בראשית".

רב י' טויב מנדב "פרשה" לע"נ אביו הצדיק זצ"ל

וגב' ליאורה טויב מתל אביב מזמינה בין 10 ל 20 סטים
ועוד 40 אנשים כבר הזמינו את הסט החדש – אנא צרף שמך בתרומה בל"נ להדפסת הספרים בבקשה.

התשלום לא עכשיו – רק כאשר אראה שיש תרומות לרוב הוצאת המהדורה בס"ד

יהודי יקר – את האמת אתה יודע!!!

עילוי נשמת יקירך בעולם האמת, יהיה בספר שמחזק רבים והשיב רבים
וטובים מעון!!!

כפי שכתב מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי שליט"א בהסכמתו לספר
הספר "מעורר מאוד" ליראת שמים, ולמידות טובות וללימוד התורה

תרמת – באפשרותך לחלק את הספרים חנים כרצונך הטהור – לשיבות וכוללים זיכוי הרבים אמיתי, ולא למטרת רווח!!!